

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

ÅRSBERETNING 2016/2017

ÅRSBERETNING 2016/2017

PATRIOTISK SELSKABS LEDELSE PR. 1. juni 2017

PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

BESTYRELSE

Kammerherre, hofjægmester, godsejer
Peter Cederfeld de Simonsen (formand)
Kammerherre, hofjægmester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell (næstformand)
Gårdejer Jørgen Stougaard
Gårdejer Jens Himmelstrup
Godsejer Christina Hage
Konsulent Rikke Toft Stripp (medarbejdervalgt)

ØKONOMIUDVALG

Kammerherre, hofjægmester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell (formand)
Hofjægmester, godsejer Axel C. Castenschiold
Hofjægmester, godsejer
Christoffer lensgreve Knuth
Gårdejer Anders Lage Jørgensen
Godsejer Christina Hage

PLANTEAVLSUDVALG

Gårdejer Jørgen Stougaard (formand)
Gårdejer Hans Boesen
Inspektør Niels Peter Nielsen

Hofjægmester, godsejer Kim greve
Brockenhuus-Schack
Godsejer Jørgen Schiøttz-Christensen

HUSDYRBRUGSUDVALG

Gårdejer Jens Himmelstrup (formand)
Gårdejer Jens Erik la Cour Jensen
Gårdejer Lars Holmegaard Larsen
Gårdejer Hanne Stentebjerg
Gårdejer Jørgen Stougaard
Driftsleder Anders Pedersen
(særligt sagkyndigt medlem)

DIREKTION

Adm. direktør Nils Rasmussen
Direktør Christian H. Vesterager

LEDERGRUPPE

Direktør for økonomirådgivning Peter Borreby
Chefkonsulent Jens Kring
Chefkonsulent Thomas Skøtt
Chefkonsulent Trine Hyllegaard
Chefkonsulent Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent Karen Linddal Pedersen
Teamleder Kristina Rohani
Teamleder Tine Zimmermann

VISION: Patriotisk Selskab er den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed.

MISSION: Patriotisk Selskab yder med udgangspunkt i Danmark det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

INDHOLD

Formandens forord	side	7
Beretning fra bestyrelsen	side	9
Økonomiafdelingen	side	31
Planteavlsafdelingen	side	47
Husdyr-, miljø- og juraafdelingen	side	53
Udviklingsfunktionen	side	61
Vedtægter	side	66
Årsregnskab	side	70
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	side	72
Den folkevalgte revisors erklæringer	side	73
Ledelsesberetning	side	74
Anvendt regnskabspraksis	side	76
Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond	side	78
A/S Det Fynske Landbocenter	side	81
Medlemsfortegnelse	side	82
Kontingent	side	107

FORMANDENS FORORD

Uddannet agrarøkonom, 31 år, medlem hos Patriotisk Selskab gennem et par år og i dag ejer af en 75 ha stor planteavlsejendom, som drives ved siden af jobbet som driftsleder i en landbrugsvirksomhed.

Et ungt menneske, som brænder for landbruget, som har drømme og planer, og som tør gå nye veje, når det handler om at udvikle produktionen, se nye markeder, skabe nye afsætningskanaler og betragte forbrugernes efterspørgsel som en mulighed for fornyelse og nytænkning.

En livgivende historie iblandt de mange dystre meldinger, som ofte fylder, når talen falder på dansk landbrug.

Der er ikke mange som den 31-årige, selvstændige landmand med fod under eget bord, men der er flere på vej – heldigvis. I løbet af de sidste ti år er antallet af unge selvstændige landmænd faldet drastisk i kølvandet på de mange reguleringer af landbruget, politiske krav og restriktioner og en strukturudvikling, som gennem de seneste 60 år har forgældet erhvervet.

Ejendommene bliver større og dermed svære at finansiere, og de nyuddannede landmænd har svært ved at finde fodfæstet og skaffe pengene til at købe egen bedrift. Og det er et problem: Gennemsnitsalderen for selvstændige landmænd er allerede meget høj, og der er brug for de unge, hvis Danmark skal forblive et landbrugsmæssigt foregangsland, som hører til blandt top fem i verden.

Der er ingen lette løsninger på udfordringerne; ingen genveje. Det kræver en vilje og indsats fra alle i og omkring erhvervet, og det kræver råderum og handlefrihed. Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen formulerede det ganske klart, da han i begyndelsen af 2016 blev udpeget som ny minister:

”Jeg har altid været af den opfattelse, at landbruget skulle have mere frihed og mere plads. Der har været rigtig mange af de rigtige meninger i Danmark, som har forhindret, at landbruget fik mere plads og mere frihed. Det er det, vi har taget et opgør med som regering. Det betyder ikke, at der ikke er plads til miljøet. Det er en væsentlig del. Jeg har aldrig oplevet en landmand, som ikke kerede sig om miljøet”.

Vi kan kun være enige. Men ét er ord; noget andet er handling. Det forgangne år har været et skelsættende år med implementering af en ny fødevare- og landbrugspakke. Men hvis pakken og dens indhold for alvor skal virke, er ”frihed og mere plads” afgørende. Det betyder bl.a., at der fra politisk hold skal arbejdes vedholdende og målrettet på at skaffe økonomisk råderum for de danske landmænd og forbedre rammevilkårene, så det bliver muligt at nedbringe produktionsomkostningerne og udvikle bedrifterne.

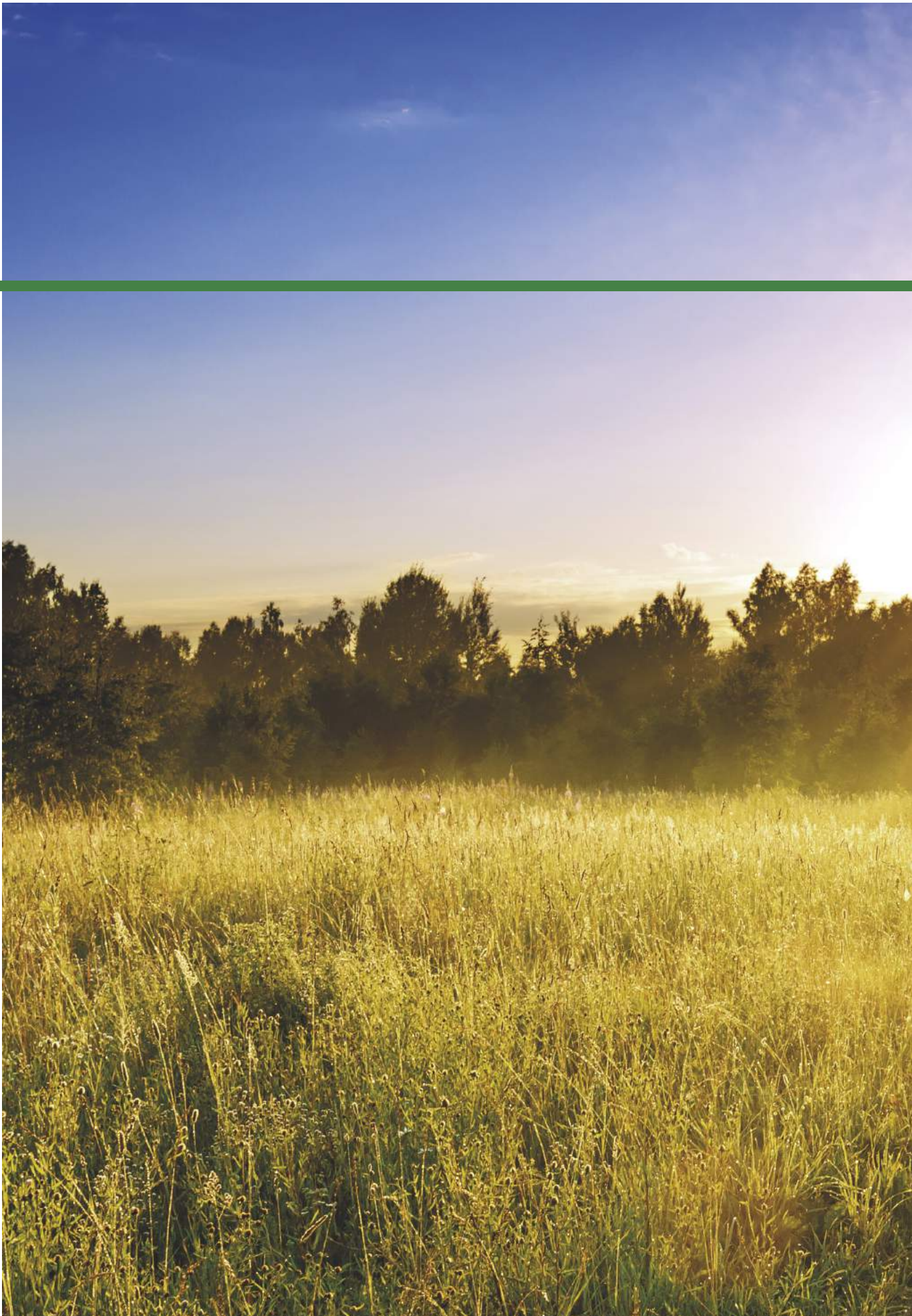
For landbruget selv og for fødevareproducenterne betyder ”frihed og mere plads”, at der skal tænkes i nye produktionsformer og afsætningskanaler, og at erhvervet i alle led skal arbejde målrettet og ambitiøst med at få landbrugets produkter højere op i værdikæden og tættere på forbrugerne.

En øget bevidsthed om merværdi, innovation, lokale markeder, nicheproduktioner, mangfoldighed, gastronomisk kvalitet, dialog med forbrugerne og brug af fremtidens arbejdsredskaber er en nødvendighed. Overlevelse afhænger af evnen til at forandre sig og flytte sig. Den evne har landbruget gang på gang vist, at vi besidder – og det gør vi fortsat!

Sammen med den øvrige bestyrelse ser jeg frem til en god og spændende debat med medlemmerne på generalforsamlingen den 22. juni 2017.

Peter Cederfeld de Simonsen
bestyrelsesformand

BESTYRELSENS BERETNING

2016/2017 BLEV ET ÅR, HVOR DANSKE LANDMÆND OG FØDEVARE-
PRODUCENTER IGEN GIK FORREST, NÅR DET GJALDT PRODUKTER, FØ-
DEVARESIKKERHED OG DYREVELFÆRD AF HØJESTE KVALITET. MEN DET
BLEV OGSÅ ET ÅR, HVOR VIGTIGHEDEN AF POLITISK OPBAKNING BLEV
ENDNU MERE TYDELIG, HVIS ØNSKET ER, AT DANSK LANDBRUG FORTSAT
SKAL UDVIKLE SIG OG VEDBLIVE AT VÆRE BLANDT VERDENS FØRENDE.

■ BESTYRELSENS BERETNING

2016 blev et år, hvor Fødevarer- og landbrugspakken blev delvist implementeret, og hvor flere positive resultater viste, at når godt landmandskab går hånd i hånd med en målrettet politisk indsats, så forenes landbrug, natur, miljø og bæredygtighed.

Det blev også et år, hvor danske landmænd og fødevarereproducenter igen på mange måder viste, at de går forrest, når det gælder produkter af højeste kvalitet, fødevaresikkerhed i topklasse og dyrevelfærd med et af verdens laveste medicinforbrug.

Netop denne stærke kvalitetssikring på alle parametre adskiller dansk landbrug fra mange andre landbrugslande, og kvaliteten og evnen til nytænkning skal landbruget holde fast i. Det er her, fremtiden ligger.

Det betyder samtidig, at dansk landbrug hele tiden skal være parat til forandringer; parat til at møde forbrugerne og deres krav og parat til at se nye løsninger i fremtidens arbejdsredskaber; robotteknologi, sensorteknologi, big data, droner, satellitter, kunstig intelligens osv.

Med andre ord: Danske landmænd skal hele tiden udvikle produktionen, arbejde for at åbne nye markeder, skabe nye afsætningskanaler og betragte forbrugernes efterspørgsel som muligheder. Mange landmænd er allerede godt i gang, og flere – også organisationer og rådgivere – skal turde fortsætte ad den vej og arbejde målrettet og ambitiøst med at få landbrugets produkter højere op i værdikæden og tættere på forbrugerne.

Dansk gastronomi er kendt over hele verden, og danske kokke høster stor anerkendelse for deres brug af kvalitetsråvarer og fødevarer, der er hentet lige uden for døren – fra lokale producenter og fra danske landmænd. Denne gastronomiske og kulinariske førerposition skal dansk landbrug og fødevarereproducenter læne sig op ad og bruge som inspiration og løftestang, for at flere danske fødevarer kommer ud i verden, og nye tiltag iværksættes.

I fællesskab kan kokkenes kulinariske fokus, forbrugernes ønsker og landmændenes viden om fødevaresikkerhed, dyrevelfærd og produktion være med til at løfte det samlede landbrugserhverv.

■ MÅLRETTET REGULERING

At gå nye veje kræver imidlertid, at der er opbakning og vilje i det politiske bagland til at arbejde for, at landbruget har de rette langsigtede muligheder for at udvikle sig og for at gribe nye muligheder. Uro og usikkerhed skaber på ingen måde grobund for udvikling, og 2016 blev desværre også et år med megen politisk uro og med iværksættelse af initiativer og tiltag, som ikke fremmede lysten til at gå nye veje i forhold til nytænkning, investering og udvikling.

Dansk landbrug er en del af en benhård markedsøkonomi, hvor det kræves, at erhvervet hele tiden er et hestehoved foran. Men hvis førerpositionen skal fastholdes, er det en forudsætning, at rammevilkår og basale forudsætninger er på plads – herunder en miljøregulering, som er velgennemtænkt, velgennemarbejdet og baseret på et korrekt fagligt grundlag og ikke på tilfældigheder, uforståelige modelberegninger og fornemmelser.

Dyrkningen af landets marker er en helt basal forudsætning for at udøve erhvervet, og det må således være rimeligt at forlange, at der iværksættes langsigtede holdbare løsninger, så ikke tilfældige områdedeudpegninger og tidligere forfejlede målsætninger umuliggør en dyrkning af jorden.

Miljøreguleringen – med det overordnede formål at reducere kvælstofudledningen fra marker til fjorde og søer – har i årevis været et centralt omdrejningspunkt for dansk landbrugspolitik, og håndteringen af landets miljøregulering udgjorde da også en væsentlig del af den Fødevarer- og landbrugspakke, som blev vedtaget i begyndelsen af 2016, og som nu er ved at blive ført ud i livet.

■ PARADIGMESKIFT

- OGSÅ PÅ HUSDYROMRÅDET

Mens udrulningen af en ny miljøregulering forberedes, er gødningsnormen i 2016 forhøjet med cirka 17 % og i 2017 med yderligere 6 %. Herefter – fra 2019 – venter udmøntningen af en ny målrettet regulering, og der er ingen tvivl om, at det bliver en stor udfordring. Men lad os tro på, at processen gribes rigtigt an. Vi bakker i hvert fald op om en god proces og støtter generelt det paradigmeskift, som den danske miljøregulering lige nu undergår.

Vores opbakning gælder også det paradigmeskift, som efter fem års venten nu træder i kraft inden for

husdyrområdet - nemlig Miljø- og fødevareministeriets nye husdyrgodkendelseslov, som med virkning fra august 2017 betyder, at husdyrproducenter skal reguleres efter, hvad deres produktion udleder til omgivelserne - og ikke efter produktionslofter.

Hensigten er at skabe større fleksibilitet i produktionstilladelserne og afkorte sagsbehandlingen. Overordnet er de to væsentligste ændringer i loven, at produktionstilladelserne fremover tager udgangspunkt i produktionsareal (staldareal) i stedet for antal dyr, og at mark og stald adskilles, så kun stalde skal omfattes af tilladelser/godkendelser, mens udbringningen af husdyrgødningen reguleres af generelle regler.

Intentionen er, at den nye regulering skal bidrage til at skabe vækst og udvikling i den animalske sektor. Dét kan vi kun bakke op om.

■ FORBEDRET KORNKVALITET

Mens forberedelserne til en snarlig ny husdyrregulering således er i gang og - på lidt længere sigt - en ny målrettet miljøregulering, kan vi i mellemtiden glæde os over, at danske landmænd (naturligvis) kun anvender den mængde kvælstof, som markerne har brug for - sådan som erhvervet hele tiden har anført, men som andre har sat spørgsmålstegn ved. Nye tal fra foråret 2017 viser, at kun lidt over halvdelen af det ekstra kvælstof, der blev tilladt med Fødevare- og landbrugspakken, er kørt ud på markerne.

Glædeligt er det også, at de første positive effekter af Fødevare- og landbrugspakkens lempeligere gødningsnorm for 2016 og 2017 allerede i efteråret kunne aflæses i form af en markant fremgang i proteinindholdet i årets kornhøst - den vigtigste indikator for kvaliteten.

Dette kvalitetsløft må alt andet lige give stof til eftertanke hos de politikere, eksperter og meningsdannere, som gennem tiden har deltaget i den til tider ophedede debat om risikoen ved at lade landmændene tilføre jorden den mængde kvælstof, som planterne har behov for.

Og det må give stof til eftertanke, at mere end 20 års fagligt ufunderet undergødskning og konstant nedadgående kornkvalitet med ét slag kan vendes - vel at mærke uden at landmændene hovedløst kører kvælstof ud på markerne, men tværtimod gør

det med omtanke og med respekt for natur, miljø og økonomi. Lad os håbe, at denne hurtige og positive effekt markerer et endeligt brud med en mangeårig usmidig og visionsløs miljøregulering.

■ SAMARBEJDE MED KOMMUNERNE

Forarbejdet til den målrettede regulering er lagt i hænderne på kommunerne, og første trin i processen er nu igangsat i form af en kortlægning af mulige kollektive virkemidler - i første omgang vådområder, minivådområder m.v.

Andet trin, fra 2019, betyder, at en permanent målrettet regulering vil blive indført, baseret på netop kollektive virkemidler. Opgaven handler derfor om - inden 2019 - at få iværksat så mange kollektive, erstatningsberettigede tiltag som muligt; kun på den måde kan vi sikre, at vi fremover kan dyrke og gøde resten af landbrugsjorden optimalt.

Fra Patriotisk Selskab kan vi kun opfordre til at gå positivt og deltagende ind i processen med kommunerne. Uanset om der hos den enkelte lodsejere indføres et vådområde eller ej, vil vi tilskynde til, at alle deltager aktivt og konstruktivt i at få klarlagt fordele og ulemper ved et eventuelt vådområde eller andet virkemiddel. Vi kan også kun opfordre til at deltage i forundersøgelser m.v., så grundlaget for en fremtidig beslutning bliver belyst og beskrevet så godt som muligt.

■ EFTERAFGRØDER: LANDBRUGET BAKKER OP

Den aktive deltagelse i forarbejdet har endvidere fået ekstra stor betydning nu, hvor arealet med efterafgrøder er yderligere forhøjet med 29.000 ha i både 2017 og i 2018, hvilket var et krav fra EU-Kommissionen for at acceptere Fødevare- og landbrugspakken: I alt ca. 265.000 ha efterafgrøder, fordelt over 2017 og 2018.

Efterafgrøderne skal sikre, at Danmark nedbringer kvælstofudledningen med ca. 2.600 ton i de kommende to år, og hvis ikke målsætningen kan nås via frivillighed, suppleres den frivillige ordning med obligatoriske efterafgrøder. Det er således vigtigt, at alle tager del i forarbejdet og beviser overfor både regeringen og EU-Kommissionen, at landbruget gerne vil spille med på frivillige ordninger.

I begyndelsen af 2017 kunne landbrugets opbakning da også aflæses konkret i form af den store mængde

ansøgninger om tilskud til frivilligt at udlægge målrettede efterafgrøder. De mange ansøgninger viste, at landmændene aktivt støtter op om Fødevarer- og landbrugspakken og gerne vil være en del af løsningen - også selv om erhvervet aldrig har lagt skjul på sin skepsis i forhold til det faglige belæg, der blev lagt til grund for de stramninger, som var betingelsen for at få Fødevarer- og landbrugspakken gennemført.

■ GRØNT DANMARKSKORT

Generelt bakker landbruget op, så længe der er ræson i målsætninger, tiltag og virkemidler. Derfor var det også ærgerligt at konstatere, at der i retningslinjerne for det såkaldte Grønt Danmarkskort - der blev sendt i høring i april - lægges op til, at kommunerne kan udpege landbrugsjord som potentiel natur, hvis jorden grænser op til vigtige naturarealer. En sådan kommunal beføjelse til at udpege arealer hos en lodsejer kan få alvorlige retsvirkninger for landmændene, forringe bedriftens udviklingsmuligheder og påføre et værditab.

Det er i strid med den oprindelige aftale om det grønne danmarkskort, hvori det hed sig, at udpegningerne ikke må påføre lodsejerne begrænsninger.

Hvis målet er at pege på, hvordan nuværende natur kan bindes sammen med ny natur til gavn for spredning af vilde dyr og planter, så vil et tættere samarbejde mellem kommune og lodsejer alt andet lige give det bedste resultat og komme både natur og landmænd til gode. Lad os håbe, at der i den endelige vejledning bliver lagt op til et sådant fornuftigt samarbejde.

■ FORNUFTIG BALANCEGANG

Parallelt med kommunernes og lodsejernes igangværende kortlægning af mulige kollektive virkemidler må vi opfordre til, at der også fra politisk hold arbejdes i retning af en løsning, hvor reguleringen af landbruget baseres på reelle målinger og ikke på tilfældigheder og modelberegninger, og hvor kompenserende tiltag så vidt muligt og helst udelukkende foretages uden for dyrkningsfladen.

Uanset løsningsmodel, bør landmænd, hvis økonomi rammes, tilbydes fuld kompensation.

For landmænd har det basale omdrejningspunkt til alle tider været at kunne behandle og gøde markerne optimalt - med mindst mulig miljøpåvirkning. Det

gøres bedst ved at forene godt landmandskab med en målrettet indsats, dér hvor problemerne er. Og det gøres bedst ved, at landmændene kan bruge den mængde gødning, som afgrøderne har behov for, så længe de kan dokumentere udnyttelse af kvælstoffet. Med andre ord: Det bør i fremtiden være muligt at gøde ud fra et princip om fornuftig balancegang.

■ DEBAT OM DANSK LANDBRUG

"Balancegang" er der også brug for i forhold til debatten om dansk landbrug. I det forgangne år har landbrugsdebatten og især diskussionen om miljøregulering flere gange været præget af antydninger om, at danske landmænd ødelægger den danske natur. Den debat er særdeles ødelæggende for erhvervens image, og alle bør bidrage til at lægge en dæmper på retorikken.

Miljøregulering af dansk landbrug er en varm kartoffel, som alle dage har splittet politikere og meningsdannere, og som alle dage har fyldt i medierne og som følge heraf også påvirket den almindelige danskers holdning til landbruget. Det er en situation, som både den enkelte landmand, det organisatoriske bagland og det politiske Danmark er nødt til at tage alvorligt.

Danskernes opbakning er afgørende. Som erhverv har dansk landbrug og danske fødevarerproducenter et stort ansvar for naturen og miljøet i Danmark, og erhvervet skal derfor fortsat vise, at intensiv, bæredygtig produktion går hånd i hånd med natur og miljø, så tilliden og respekten hos danskerne opretholdes og udvikles.

Uden befolkningens tillid og respekt er det umuligt at få de politiske beslutninger til at gå landbrugets vej. Mindst 90 politikere i Folketinget skal bakke op om erhvervet, for at der kan skabes bedre vilkår. Heldigvis viser målinger, at den uskønne debat om Fødevarer- og landbrugspakken ikke fik sat det hele over styr; landbrugets anseelse i befolkningen er igen inde i en positiv udvikling.

■ GENERATIONSSKIFTE

Også på sigt er landbrugets anseelse i befolkningen overordentlig vigtig. Hvis Danmarks ungdom skal have mod på og lyst til at satse på et liv i landbrugserhvervet, er det afgørende, at de mærker opbakningen - både fra befolkningen, fra landbrugets organisationer og fra det politiske system.

Fra sidstnævnte - det politiske system - handler opbakningen i høj grad om viljen til at ændre regler og beskatning i forbindelse med generationsskifte. Heldigvis havde både den tidligere regering og den nuværende trekløver som mål at gøre op med de tyngende generationsskifteskatter, og det er på høje tid.

I løbet af de næste 10 år forventer Landbrug & Fødevarer, at omkring 2.500 landbrugsbedrifter skal generationsskiftes inden for familien, og set over en bred kam forventes det, at generationsskifter i Danmark inden for de næste 10 år vil berøre ca. 300.000 danske arbejdspladser. Bo- og gaveafgiften har således ikke alene betydning for den enkelte virksomhed; den har også samfundsmæssige konsekvenser i lokalområderne ude i landet.

Med finansloven for 2016 blev den daværende Venstre-regering med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti enige om at nedsætte bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder fra 15 % til ca. 5 % frem mod 2020. I det nye regeringsgrundlag er ambitionen frem mod 2025 en fuldstændig afskaffelse af bo- og arveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder.

■ HURTIG UDMØNTNING

- FLERE GENERATIONSSKIFTER VENTER

Tilbage står nu ønsket om en hurtig udmøntning: Generationsskiftebeskatningen har gennem tiden kostet dansk landbrug betydelige summer og har til stadighed svækket erhvervet gennem et kapitaldræn.

Det var derfor glædeligt at konstatere, at skatteministeren i det lovforslag, som blev fremlagt i marts, også inddrog generationsskifte til nærtstående familiemedlemmer, herunder søskende og søskendes børn, og at "pengetanksreglen" stadig tilgodeser bortforpagtede landbrugsejendomme.

Men hvis der for alvor skal løsnes op for generationsskifte-bureaukratiet i dansk landbrug, så skal regeringen også se på, hvordan unge - som ikke har familiebaggrund i landbruget - nemmere kan få adgang til at overtage et landbrug. Og derfor bør regeringen også se på reglerne for beskatning af ejendomsavance ved brug af sælgerpantebreve. I det hele taget bør der tages fat på hele ejendomsavanceområdet, idet denne skat på den lange bane vil underminere erhvervets mulighed for konsolidering.

Her og nu handler det imidlertid først og fremmest om at få gennemført nedsættelsen af bo- og gaveafgiften til i første omgang 5 % og få sat gang i de generationsskifter, som lige nu ligger og venter, så virksomhederne og deres ejere igen kan fokusere energi og kapital på at skabe vækst og overskud. Set i lyset af de mange familier, som er klar til at generationsskifte, er det således helt uforståeligt og urimeligt, at det fra politisk hold overvejes at hæve dét vurderingsgrundlag, som afgiften skal beregnes af. Det svarer til "at give med den ene hånd og tage med den anden".

■ ET ØKONOMISK SVÆRT ÅR

En nedsættelse - eller endnu bedre - en total afskaffelse af bo- og gaveafgiften er helt nødvendig, hvis yngre kræfter skal have mulighed for at komme til og skabe grobund for dynamik og arbejdspladser i lokalsamfundet. Men som verden ser ud lige nu - med udsigt til tyngende generationsskifteskatter og med et billede af landbrug over hele landet, som må give op - kan ingen fortænke de unge i at vælge andre veje end landbrugsvejen.

Og verdensbilledet er desværre rigtigt: Mange landmænd har i 2016 haft svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Rekordlave priser på mælk og lave svinenoteringer har slået bunden ud af manges økonomi, og det har haft store personlige omkostninger.

Alene i første halvdel af 2016 måtte over 130 landbrug - ifølge Landbrug & Fødevarer - dreje nøglen om, og tallet viser med al tydelighed, at der er behov for tiltag med hurtig effekt frem for gradvise nedsættelser af afgifter. Der er brug for bedre vilkår, men der er også brug for, at landbruget tør gå nye veje, når det gælder samarbejdspartnere, finansieringsmuligheder og nye afsætningskanaler.

Og det er netop her, at de unge landmænd kommer ind i billedet. De har modet til at gå forrest og med ungdommens fordomsfrihed finde nye måder at tiltrække kapital på og være åbne over for nye ejerformer. Landbruget har brug for nye kræfter og ny kapital.

■ ÅRET FOR KVÆG, SVIN, KYLLINGER OG PLANTEAVL

Trods de dystre økonomiske tal i 2016 bød efteråret heldigvis på en bedring af priserne på mælk og

svinekød og en generel konjunkturvending, som bl.a. kan tilskrives stærk efterspørgsel fra Kina og andre asiatiske lande samt et fald i landbrugsproduktionen i flere lande. Til gengæld hæmmede Ruslands importstop for fødevarer, fra bl.a. EU, dog fortsat pris- og indkomstudviklingen.

■ MÆLKEPRODUCENTER

For mælkeproducenterne tyder meget på, at 2017 bliver et bedre år økonomisk. Grovfoderhøsten var god i 2016, mælkepriserne er steget og hertil kommer, at mælkeproducenterne i høj grad også selv har formået at styrke konkurrenceevnen. Der er blevet optimeret overalt på bedrifterne, og kapaciteten er udnyttet fuldt ud; der er ingen tvivl om, at de danske mælkeproducenter tilhører verdenseliten.

Politisk er der truffet beslutninger, som peger fremad og kan være med til at styrke konkurrenceevnen for kvægproducenterne. Det gælder bl.a. EU-Kommissionens forlængelse af kvægundtagelsen, som giver danske landmænd mulighed for at bringe en større mængde husdyrgødning ud på markerne end EU's nitratdirektiv ellers tillader, mod til gengæld at indføre andre miljøtiltag.

Selv om forlængelsen kun gælder to år og derfor giver en usikkerhed om landmændenes fremadrettede produktionsbetingelser, så ligger der en klar signalværdi i forlængelsen: Der er fra politisk side en velvilje til at holde landbruget i gang.

■ SVINEPRODUCENTER

For svineproducenterne hævede priserne sig i løbet af året - fra et ekstremt lavt niveau i begyndelsen af 2016 op til i nærheden af et anslået langsigtet niveau. Priserne ventes at holde niveauet i 2017, omend flere faktorer trækker i den forkerte retning. Dels er pundet faldet efter Brexit, hvilket har ført til, at Danmarks eksport til Storbritannien er faldet med 15 %, dels er produktionen samtidig vokset i USA, hvilket har presset den danske eksport til Kina.

Derfor var det også glædeligt, da der efter mange års forarbejde i foråret kunne underskrives en aftale med Kina om eksport af varmebehandlet dansk svinekød i form af pølser, pålæg og skinkekød - en aftale, som sikrer både eksportindtægter og arbejdspladser i Danmark.

■ KYLLINGEPRODUCENTER

For kyllingeproducenterne er indtjeningen fortsat utilfredsstillende, ikke mindst set i lyset af den risiko, som produktionen er forbundet med, bl.a. det faktum, at de fleste kyllingeproducenter producerer en stor del af foderet på egne marker.

■ PLANTEAVLERE

For planteavlerne bød det forgangne år desværre ikke på megen positiv udvikling. Planteavlere over hele landet oplevede, at høsten ikke lykkedes særligt godt, hverken i forhold til udbytter eller priser, og samtidig blev den økonomiske udvikling igen tynget af skatter og afgifter, som landmænd i nabolandene ikke skal betale, og som derfor i svær grad hæmmer danske landmænds evne til at konkurrere - nemlig de ekstremt budgettunge jordskatter og afgifterne på plantebeskyttelsesmidler.

■ PESTICIDAFGIFTER

Og netop konkurrencen med udenlandske landmænd er et væsentligt parameter i diskussionen om nedsættelse af den danske pesticidafgift. De høje danske afgifter på pesticider er nemlig medvirkende til at sende danske landmænd bagud i konkurrencen med kollegerne i udlandet, og samtidig sætter den høje pesticidafgift - tillige med andre konkurrenceforvridende afgifter - en kæp i hjulet på landbrugets mulighed for at skabe flere arbejdspladser og mulighed for at bidrage endnu stærkere til den fælles danske velfærd.

Det var derfor glædeligt, da der sidst i april blev truffet en bred, politiske aftale om en ny handlingsplan for brugen af pesticider, gældende for 2017-2021. En aftale, som tilmed sikrer levedygtighed, også hvis regeringsmagten skifter, og som bygger på faglighed og villighed til at finde løsninger i stedet for forbud.

Det havde selvfølgelig været ønskeligt, hvis en decideret afskaffelse af pesticidafgiften var kommet i spil i denne omgang, men i 2018 tages afgiftsordningen op til ny overvejelse, og foreløbig er det glædeligt, at handlingsplanen - på baggrund af en anbefaling fra et internationalt forskerpanel - åbner for brug af nye pesticidtyper, forudsat at de ikke skader grundvand og det øvrige miljø.

Dermed ligestilles danske landmænd i højere grad med deres udenlandske kolleger, som længe i be-

kæmpelsen af ukrudt, svampe og skadedyr har kunnet gøre brug af mange flere aktivstoffer i plantebeskyttelsesmidler end danske landmænd - og dermed ikke i samme grad har været udfordret af resistens-problemer.

I den nye pesticidstrategi opereres tillige med en handlingsplan for bedre drikkevandsbeskyttelse i et partnerskab med kommunerne, og lad os derfor se frem til, at dette tiltag bruges til på nationalt plan at få skabt nogle overordnede realistiske og faglige vurderinger af, hvor der skal være boringsnære beskyttelsesområder.

Pesticidkravene til landbruget er stadigvæk hårde og afgifterne meget høje. Trods lempelserne er danske landmænd stadig underlagt Europas mest restriktive lovgivning på pesticidområdet, så lad os håbe, at pesticidstrategiens ordlyd om at "bygge på en langvarig og målrettet indsats for at nedbringe pesticidanvendelsen" bliver effektueret. Der er brug for målrettethed og langvarighed.

Når der fra politisk hold kigges på pesticidafgiften, må det tillige veje positivt på vægtskålen, at kombinationen af ny teknologi og landmændenes store opmærksomhed på korrekt sprøjtning betyder, at der generelt set bruges langt færre plantebeskyttelsesmidler end tidligere.

En opgørelse fra Miljøstyrelsen fra 2015 viser, at forbruget fra 2011 til 2015 er faldet med 28 %, og at belastningen fra pesticider er faldet med 40 % siden 2011, hvis der alene måles på salget af pesticider.

Landmændene gør det godt. De er skånsomme, når markerne sprøjtes, og har stor opmærksomhed på at bruge det rigtige udstyr som fx GPS, så sprøjtningen på den måde bliver så effektiv og sikker som overhovedet muligt.

■ JORDSKATTER

Også de danske jordskatter er medvirkende til at sende danske landmænd bagud i konkurrencen med kollegerne i udlandet. I debatten om fremtidens boligskat - dvs. den samlede lovpakke om et nyt vurderingssystem og ejendomsskat, som skal vedtages senest i juni 2017 - bør regeringen derfor benytte lejligheden til også at se på jordskatten, som i særlig grad er en klods om benet på landmanden, da den skal betales uanset jordens afkast.

Landbruget er som det eneste erhverv i Danmark udsat for en sådan beskatning af produktionsapparatet, dvs. jorden, og en afskaffelse af jordskatten vil - ud over ligestilling med udenlandske EU-kolleger, hvoraf de færreste har skat på produktionsjord - også give danske landmænd et tiltrængt økonomisk råderum til at foretage nye investeringer i maskiner, bygninger, teknologi og andre former for udvikling af bedriften.

En afskaffelse af jordskatten vil samtidig fremme de nødvendige generationsskifter: En bedrift, der er investeret fornuftigt i, er mere solid og kan sikre landmændene en større opsparing, når de går på pension.

■ POLITISKE RESULTATER OG FREMTIDIGE KAMPE

Når der ses bort fra pesticidafgiften og særskatten på jorden, som stadig både tynger og konkurrenceforvrider, så må vi glæde os over, at det forgangne år trods alt bød på vigtige politiske resultater, som fremover betyder lavere omkostninger:

Muligheden for at gøde afgrøderne tættere på deres behov kom endelig inden for rækkevidde; de obligatoriske randzoner blev ophævet; de ekstra 60.000 ha efterafgrøder blev afskaffet; forbuddet mod at sprøjte og gøde § 3-arealer blev annulleret, og PSO-afgiften er nu i gang med at blive udfaset.

Så langt så godt, men der er stadig kampe, der skal kæmpes. Det gælder bl.a. en afværgelse af de skadelige konsekvenser af EU's nye klimakrav samt en evaluering af de fremlagte Vandområdeplaner, herunder en mere dybdegående faglig vurdering af vandløb, fjorde m.v. og af de miljømål og indsatsbehov, der er fremlagt for kystvandene.

■ VANDOMRÅDEPLANER

Sidst i juni offentliggjorde regeringen Vandområdeplanerne for perioden 2015-2021 - dvs. de planer, som i de kommende år skal bringe Danmark længere frem i arbejdet med at sikre en såkaldt god tilstand i vandmiljøet i forhold til EU-forpligtigelserne.

Selvfølgelig skal Danmark leve op til EU's vandrammedirektiv, men det er helt afgørende, at det gøres på en måde, der ikke lægger et helt erhverv øde. Processen med de gamle vandplaner har været

en farce uden forudgående politisk diskussion og med alt for store vandløbsindsatser, helt urealistiske målsætninger og deraf følgende alt for høje reduktionskrav.

Hertil kommer, at de tidligere amters regionsplaner har været inddraget i vandområdeplanerne - til trods for at amternes vandplanlægning dengang ikke blev gennemført for at opfylde vandrammedirektivet, men knyttede sig til implementeringen af fiskevandsdirektivet.

Det var derfor positivt at se, at Vandområdeplanerne og arbejdet med at forbedre tilstanden i kystvandene nu har fået et andet fokus end blot at reducere forbruget af gødning i landbruget. Vandområdeplanerne rummer nu muligheder for at løse miljøudfordringerne mere målrettet og på en mere realistisk måde end hidtil, bl.a. med anvendelse af virkemidler uden for de dyrkede marker og med fx vådområder, minivådområder og skovrejsning som mulige tiltag.

Desværre er det faglige grundlag for karakteriseringen og identifikationen af vandløb, fjorde m.v. stadig stærkt kritisabelt - med uoplyste usikkerheder ved beregningerne og et fortsat meget enøjlet fokus på kvælstof som primær presfaktor i alle kystvandsområder.

■ KORREKTE MÅLTAL

Denne usikkerhed om det faglige grundlag smitter naturligvis også af på de miljømål og indsatsbehov, der fastsættes for kystvandene, og det er derfor positivt, at der nu iværksættes en international evaluering af det faglige grundlag bag planerne, inden den målrettede regulering langsomt indføres fra 2018. Vi bifalder naturligvis alle tiltag og intelligente virkemidler, som *både* kan være med til at skabe et mere robust vandmiljø og samtidig øge landbrugets produktion, eksport og muligheder for vækst.

Men vi må som minimum forvente, at der er overensstemmelse mellem de måltal, som de danske politikere indberetter, og de måltal, som EU opererer med. Dette synes ikke at være tilfældet, og så længe der verserer sådanne fejlopfattelser og forlydende fra EU om eksorbitante overskridelser af grænseværdien for nitrat i det danske grundvand - så er det svært at gå positivt ind i processen. Restriktioner og fejlgulering af dansk landbrug er stærkt medvirkende til erhvervets gæld, og derfor bør der snarest én gang for alle skabes konsensus om beregninger og måltal.

■ DANSK LANDBRUG ER FORREST I KLIMAKAMPEN

Når det gælder klimaet, er danske landmænd stadig med i førerfeltet. Danmark har en af verdens mest klimaeffektive produktioner, og landbruget har siden 1990 formået at reducere CO₂-udledningen med ca. 20 %.

Derfor bør nye grønne krav og løsninger også følges af rimelige rammebetingelser. Det er desværre ikke tilfældet, når EU-Kommissionen stiller krav til Danmark om at udlede 39 % mindre CO₂ i 2030 end 2005-niveauet – et krav, der også gælder de ikke-kvotebelagte områder som eksempelvis landbruget, transportområdet og byggeriområdet.

Der skal ikke herske tvivl om, at dansk landbrug i høj grad er en del af den globale grønne omstilling, og erhvervet er villig til at yde en stor indsats. Den danske fødevareklynge leverer allerede i stor stil fødevarer, der er produceret med lav miljø- og klimabelastning, og dansk landbrug udnytter og "up-cycler" i mange led af produktionskæden.

Men det er og bliver en forudsætning for udviklingen af dansk landbrug og den danske fødevareklynge, at der er rimelige rammebetingelser for at drive landbrug i Danmark. Hvis EU-krav tvinger produktionen til fx Polen, så flytter kapital, investering og udviklingsmuligheder jo med. EU-skævvridningen, der rammer de dygtigste producenter hårdest, er stærkt problematisk.

■ FORHANDLINGER OM EU'S LANDBRUGSREFORM

Problematiske er det også at være vidne til den afskærmning, som nogle EU-lande og økonomier lige nu udviser. Danmark er i meget stor grad afhængig af at kunne afsætte landbrugets - og andre erhvervsgrupper - produkter internationalt og i høj grad afhængig af EU's indre marked og landets samhandelsrelationer via EU, og det er derfor kedeligt, at der nu ses en tendens til, at lande og økonomier afskærmer sig.

Samtidig ses et stigende pres mod EU's landbrugsordninger, i forhold til det samlede budget, som strammes, og i forhold til de grønne miljøkrav, som øges.

Ved forhandlingerne om EU's landbrugsreform for 2021-2027, som blev skudt i gang i 2016 og er fortsat i 2017, må vi således opfordre til, at der gennem medlemskabet af European Landowners' Organizati-

on (ELO) vedvarende arbejdes for, at de grønne krav understøtter - og ikke undergraver - udviklingen af en bæredygtig, intensiv landbrugsproduktion til gavn for samfundet og et konkurrencedygtigt landbrugserhverv i Europa, ligesom der bør indbygges betydelig fleksibilitet i forhold til de grønne krav.

Også EU's støtteløfter og omfordelingsstøtte kræver fuld opmærksomhed. Omfordelingen er indført i nabolandene, og der vil komme et øget pres på en dansk implementering.

■ HANDLING BAG ORDENE

Set i bakspejlet fik dansk landbrug i det forgangne år sat tjektegn ved en lang række mærkesager, men foran ligger stadig sager, som kræver fuld opmærksomhed. Det gælder ikke mindst:

- Den danske planteproduktion, som ikke skal stilles ringere end planteproduktionen i nabolandene
- De konkurrenceforvridende afgifter og særskatter, som bør afskaffes
- Generationsskiftebeskatningen, som helt bør afskaffes
- Støtteløfter og anden konkurrenceforvridende EU-regulering, som bør afskaffes
- Forvaltningen af naturen, som skal respektere den private ejendomsret og være med til at sikre indtjening og herlighedsværdier

Forude venter forhåbentlig et år med mere ro på den politiske scene. Nu må regeringen sætte handling bag ordene og gennemføre Fødevare- og landbrugspakken til fulde samt fortsætte bestræbelserne på at skaffe lige konkurrencebetingelser og forbedre rammevilkårene, så det bliver muligt at nedbringe produktionsomkostningerne.

Sideløbende hermed skal landmændene og de øvrige fødevareerhverv fortsætte det gode arbejde med at skabe forbedringer i form af effektivitet og produktivitet og fortsætte med at opsøge nye muligheder og løsninger.

Kun via en målrettet indsats fra alle i og omkring erhvervet kan dansk landbrug komme helt på fode igen.

■ INNOVATION, VIDENSDELING OG BÆREDYGTIGHED

Passionen for de gode danske fødevarer og det solide danske landbrug skal genfindes. Innovationen,

vidensdelingen og den økonomisk bæredygtighed skal styrkes. Kun derved kan dansk landbrug og danske fødevarerhverv udvikle sig og frembringe ny viden, skabe nye produkter og indgå i nye, innovative samarbejder og på den måde forblive stærke spillere i den globale konkurrence og positive medspillere til vækst i landdistrikterne.

Med de rette rammebetingelser for landbruget, fødevarerhvervet og erhvervslivet generelt kan danske landmænd være med til at understøtte og udvikle nye muligheder og aktiviteter i landdistrikterne og på den måde være med til at skabe arbejdspladser og gøre det attraktivt at bo og arbejde på landet.

Disse oplagte udviklingsmuligheder indgik da også i den 2025-plan, som Landbrug & Fødevarer præsenterede i sensommeren under overskriften "Vejen ud af vækstkrisen": 35 konkrete forslag, der kan sætte gang i væksten i Danmark, herunder forslag til at øge arbejdsstyrken, åbne nye investeringsveje til gavn for små og mellemstore virksomheder og sikre et bedre match mellem uddannelser og arbejdsmarkedet. Den samlede gevinst af forslagene er opgjort til, hvad der svarer til 105.000 fuldtidsstillinger.

■ DE UNGE VIL GERNE LANDBRUGET

Til at løfte denne opgave og gøre landbruget til en aktiv medspiller står i kulissen en masse unge mennesker, som bare venter på at komme ud og arbejde i et landbrug. Trods dyb krise i erhvervet er der nemlig fremgang i elevtallet på landbrugsuddannelserne.

De unge vil gerne erhvervet; de brænder for de værdier, der er knyttet til landbrugserhvervet - den grønne tankegang, bæredygtigheden, jorden, produktionen af fødevarer, omgangen med dyr osv. - og så bringer de nye synsvinkler med sig. Det falder dem ikke svært at fokusere på værdikæderne, på innovation, på samarbejde og på nye ejerformer, og de orienterer sig mod det lokale marked, mod nicheproduktioner og mangfoldighed, mod gastronomisk kvalitet og mod dialogen med forbrugerne - ikke mindst i de store byer.

■ BRUG FOR NY DEBAT OM FREMTIDENS LANDBRUG

Tænk, hvor langt dansk landbrug kunne nå, hvis flere adopterede de unges kreative, bæredygtige

og livsbekræftende tilgang til erhvervet. Hvis vi i højere grad formåede at betragte landbruget som en instans, der ikke kun skal producere til de danske kølediske og eksportere til de udenlandske konsumenter, men som en aktivt medspillende instans i kampen for mindre CO₂-udledning, flere liter rent drikkevand, flere hektar frugtbar landbrugsjord og flere givtige udviklingstiltag i landdistrikterne.

Der er brug for en ny debat om fremtidens landbrug - om fødevarerproduktionen, om natur og landskab, om miljø og klima, om offentlige goder, om job og økonomisk bæredygtige bedrifter. Et bæredygtigt landbrug skal levere på alle disse parametre, men det kommer ikke af sig selv. Der er brug for nye pejlemærker og nye målsætninger, så de fælles ønsker og behov bliver styrende for udviklingen.

■ MEDLEMMERNES INTERESSE

Fra Patriotisk Selskabs side arbejder vi konstant på at fremme medlemmernes interesse. I såvel formelle som uformelle sammenhænge bringer vi vores faglige viden og erfaring i spil og tager del i den politiske debat. Derudover søger vi hele tiden at udvikle og tilpasse vores kompetencer og rådgivningsydelser, så de matcher et samfund og et landbrug i hastig udvikling.

Gennem konferencer, erfagrupper og medlemsarrangementer er det vores ambition at videregive aktuel viden og information, men i høj grad også at få indsigt i de rådgivningsydelser og værktøjer, som medlemmerne efterspørger.

Også i forhold til Landbrug & Fødevarer arbejder selskabet - både på bestyrelsesniveau, ledelsesniveau og konsulentniveau - på at fremme medlemmernes mærkesager og ved politiske processer at bidrage med data og viden i forhold til konkrete sager.

■ TAK FOR GOD INDSATS

Afslutningsvis skal lyde en stor tak til såvel bestyrelses- og udvalgsmedlemmer som ledere og medarbejdere for et godt samarbejde og en engageret indsats, der betyder, at selskabet igen i år kommer ud med et fint resultat. I kraft af konstant fokus på markedet og løbende udvikling af nye tiltag, løsninger og faglige kompetencer står selskabet godt rustet til fremtiden.

PATRIOTISK SELSKAB I ÅRETS LØB

Styrkelse af den faglige rådgivning, god kontakt til uddannelsesinstitutioner, positiv evaluering af erfagruppe for nyansatte samt øget målrettet kommunikation med medlemmer og presse. Det var nogle af de initiativer, som prægede 2016-2017 hos Patriotisk Selskab.

■ UDVIKLINGEN I REGNSKABSÅRET

Antallet af landbrugsvirksomheder er fortsat faldende, men på trods af dette er det lykkedes at fastholde medlemsgrundlaget, hvilket betyder, at der er sket en vækst i Patriotisk Selskabs markedsandel. En medårsag til dette kan være Patriotisk Selskabs målretning mod professionelle jordbrug.

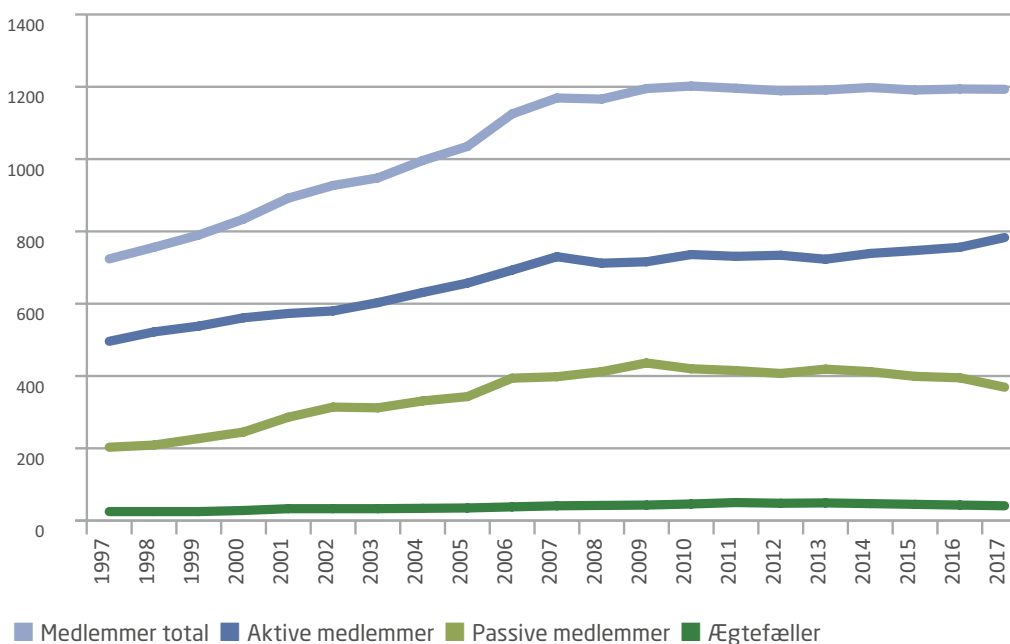
AgroMarkets-samarbejdet, som Patriotisk Selskab tidligt har været en del af, er blevet formaliseret og

omlagt til et selvstændigt selskab ejet af 17 virksomheder. Patriotisk Selskab har investeret i en andel for fortsat at sikre medlemmerne adgang til de stærke ydelser, som AgroMarkets er kendt for.

Selskabets satsning *MyBusiness*, som er Danmarks første digitale platform, hvor landmænd kan benchmarke deres resultater, har året igennem været - og er fortsat - et fokusområde. For at øge landbrugets kendskab til *MyBusiness* er der blevet udarbejdet en præsentationsvideo samt tre instruktionsvideoer, der viser, hvordan *MyBusiness* virker, og derudover er der også blevet udviklet på strukturen i databasen bag *MyBusiness*.

Antallet af netværksgrupper om udvalgte faglige emner faciliteret af Patriotisk Selskab er stadig voksende.

Medlemsudvikling 1997 - 2017

■ SAMARBEJDSRELATIONER

Patriotisk Selskab har gennem mange år haft og har stadig et tæt og konstruktivt samarbejde med en lang række danske virksomheder og organisationer. Disse samarbejder er fortsat og også styrket i 2016. De mange samarbejdsrelationer er både sammen og hver for sig med til at udbygge kendskabet til selskabet, styrke rådgivningen og sikre den synergi, der skaber fremdrift og fornyelse.

Samarbejdsrelationerne omhandler såvel specifik faglig rådgivning som politisk interessevaretagelse. I det forgangne år har selskabets samarbejdsrelationer omfattet følgende aktører:

Svinerådgivning

På det svinefaglige område er der samarbejde med bl.a. DK-Svinerådgivning A/S, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer, Midtjysk Energirådgivning, Danish Farm Design og Skov A/S.

Økonomirådgivning

Inden for økonomirådgivning samarbejdes med en række revisionsfirmaer og advokater samt diverse realkredit- og pengeinstitutter.

Juridisk rådgivning

Inden for juridisk rådgivning samarbejdes med Ejendomsforeningen Danmark og en række advokatfirmaer.

Planteavlslrådgivning

Inden for planteavlslrådgivning samarbejdes med Stiftelsen Hofmangsgave, Bramstrup Videncenter, DLG/FAF og DLF-Trifolium, der alle bidrager i forbindelse med afdelingens forsøgsarbejde og maskindemonstrationer. I forbindelse med jordbundsanalyser samarbejdes med AGROLAB Group i Tyskland.

Miljørådgivning

Inden for miljørådgivning samarbejdes med bl.a. Dansk Vindmølleforening.

Tilskudsrådgivning

I forbindelse med tilskudsrådgivning samarbejdes med bl.a. Dividendo ved selskabets tidligere miljøkonsulent Rikke H. Sønder.

Politisk interessevaretagelse

I forbindelse med politisk interessevaretagelse samarbejdes med bl.a. Sektion for Større Jordbrug og Dansk Skovforening.

Organisatoriske samarbejdspartnere

De organisatoriske samarbejdspartnere tæller bl.a. Landbrug & Fødevarer, SEGES, Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, BYFO, Fynsk Landbrugs Eventforening og Centrovce.

Øvrige samarbejdspartnere

Øvrige samarbejdspartnere tæller Syddansk Universitet, KU-Science og en række landbrugs-skoler. Disse samarbejdsrelationer vedrører især produktudvikling, undervisning og rekruttering. I årets løb er der endvidere indgået aftale om en række mentorforløb for agronomstuderende på KU-Science.

■ DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

Sideløbende med de nationale samarbejdsrelationer er Patriotisk Selskab også involveret i en række stærke, internationale samarbejder. Det gælder bl.a. det internationale netværk af landbrugsøkonomer, Agri Benchmark Cash Crop, som Patriotisk Selskab har deltaget i siden 2007, og hvortil selskabet hvert år indberetter talmateriale til benchmarking inden for planteproduktion.

Patriotisk Selskab er også aktiv i Agri Benchmark Pig-samarbejdet.

De internationale samarbejder sikrer dels videndeling på et højt niveau inden for produktionsøkonomi i svineproduktion og jordbrugsforskning i et globalt perspektiv, dels rådgivning og netværksopbygning. Den indsamlede viden dokumenteres og formidles løbende til medlemmer og samarbejdspartnere via bl.a. nyhedsbreve, Årsberetning og Driftsanalyser samt ved medlemsmøder.

Via relationer og netværk i det internationale samarbejde bistår selskabet desuden medlemmer, som påtænker at investere i eller har landbrugsproduktion uden for landets grænser.

■ MEDEJER HOS AGROMARKETS

Patriotisk Selskab har i mange år været aktiv i samarbejdet omkring AgroMarkets - landbrugets leverandør af analyser og anbefalinger i forhold til råvare- og finansmarkeder verden over. I foråret blev AgroMarkets-samarbejdet formaliseret, og aktiviteterne lagt i et selvstændigt selskab, hvor Patriotisk Selskab udgør én af 17 landboforeninger, som nu står bag det nye AgroMarkets.

Den nye konstruktion sikrer medlemmerne fortsat adgang til de stærke ydelser, som AgroMarkets står for.

■ LANDBRUG & FØDEVARER

Samarbejdet med Landbrug & Fødevarer har også i 2016 været velfungerende. De kritiske røster, som med jævne mellemrum lyder fra nogle af Patriotisk Selskabs medlemmer i forhold til Landbrug & Fødevarer, tages til efterretning. Selskabet fastholder en årvågen og imødekommende linje over for hovedorganisationen og er bevidste om, at Landbrug & Fødevarer skal være en organisation, der er tæt på landbruget - og som landbruget føler sig tæt på.

Patriotisk Selskab bakker generelt op om den proaktive linje, som Landbrug & Fødevarer lægger for

dagen med stor aktivitet rundt om i landet og med bestandig fokus på landbrugets mærkesager.

Der bliver færre og færre landmænd, som fylder mindre og mindre i samfundet, og der er derfor i højere grad brug for at være åbne og kommunikere med omverdenen, ligesom det konstante pres på det politiske system og den løbende iværksættelse af imageskabende tiltag og initiativer er nødvendig for at opretholde fokus på landbrugets og fødevarerhvervenes rolle i samfundet.

I forbindelse med vedtagelsen af Fødevarer- og landbrugspakken led landbrugets image et knæk, men heldigvis viser målinger, at den uskønne debat ikke fik sat det hele over styr; landbrugets anseelse i befolkningen er igen inde i en positiv udvikling.

■ SAMARBEJDET MED DANSK LANDBRUGSRÅDGIVNING (DLBR)

I det daglige har Patriotisk Selskab et godt samarbejde med SEGES, men selskabet er stadig ikke en del af DLBR-samarbejdet, da det fortsat er uklart, hvordan dette samarbejde og de deraf følgende omkostninger skaber værdi for medlemmerne.

DLBR-samarbejdet består af kernemedlemmer, som har stemmeret og bliver involveret i diverse tiltag. Patriotisk Selskab er såkaldt netværksmedlem, som teknisk set er medejer af diverse produkter og således også har adgang til det meste. Der er imidlertid tale om en pakkeløsning, som selskabet ikke selv har indflydelse på og heller ikke har mulighed for at plukke i. Indmeldelse i DLBR-samarbejdet ville teknisk set betyde en stemme for Patriotisk Selskab, men i praksis vil det intet ændre.

SEGES gennemgik i efteråret 2016 en større organisatorisk ændring, der bl.a. førte til et endnu tættere samarbejde med Landbrug & Fødevarer. SEGES er nu organiseret som et reelt datterselskab af Landbrug & Fødevarer. Anne Lawaetz Arnhung er udpeget som direktør med sæde på Axelborg. Den daglige ledelse i Skejby varetages af direktør for Business Ivar Ravn og direktør for Innovation Ejner Schultz samt en række sektordirektører, herunder tidligere chefkonsulent i Patriotisk Selskab, Troels Toft, der er sektordirektør for Planteavl.

Ultimo september afholdt Patriotisk Selskabs bestyrelsesformand Peter Cederfeld de Simonsen og adm. direktør Nils Rasmussen møde med afdelingschef for PlantInnovation, Jens Elbæk, og formand for Landbrug & Fødevarer, Planteproduktion, Torben Hansen, SEGES, om vilkårene for fremtidig finansiering af den faglige udvikling og beredskab på plante- og miljøområdet. Patriotisk Selskab har tilsluttet sig forslaget om at sikre finansieringen via en opkrævning hos medlemmerne på 2 kr. pr. ha.

■ FYNISK LANDBRUGS EVENTFORENING

Med næsten udsolgte standpladser hos både dyre- og erhvervsudstillere og med ca. 55.000 besøgende i løbet af de tre dyrskedage i juni sidste år blev Det Fynske Dyrskue 2016 en markant og imageskabende begivenhed for landbruget på Fyn – med stor opbakning fra landmænd og producenter, som kom fra hele Fyn for at vise landbruget frem.

Det Fynske Dyrskue er i høj grad med til at understøtte Odense Kommunes ønske om, at byen leverer velgennemførte, velestimerede events. Dyrskuet har bestået gennem generationer og er en af Fyns klassiske, identitetsskabende begivenheder, der tiltrækker fynboer i alle aldre, skaber synlighed og positiv omtale af Odense og øger borgernes by-stolthed.

Patriotisk Selskab – som i tæt samarbejde med Centrovce og i regi af Fynsk Landbrugs Eventforening arrangerer det årlige dyrskue – anser det for vigtigt ikke blot at bibeholde Det Fynske Dyrskue som en økonomisk bæredygtig begivenhed, men også at få skuet til at udvikle sig – bl.a. som et årligt samlingssted for lokale fødevarerproducenter, som på skuets hastigt voksende Fødevaremarked får en unik platform for at møde forbrugerne og fortælle om den gode smag og kvalitet og de gode fynske fødevarer.

■ A/S DET FYNske LANDBOCENTER

Patriotisk Selskab ejer ejendomsselskabet A/S Det Fynske Landbocenter, der ejer ejendommen Ørbækvej 276, Odense. Gennem de seneste år er der foretaget en række forbedringer og vedligeholdelsesarbejder på såvel ejendommen som udenomsarealerne.

I løbet af et par år forventes det, at såvel ejendommens vinduer som indgangsparti skal gennemgå en renovering og gøres mere tidssvarende.

Ejendommen har p.t. tre lejere: Patriotisk Selskab, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer og DK-Svinerådgivning A/S.

■ DIREKTION, BESTYRELSE OG UDVALG

Selskabets direktion udgøres af adm. direktør Nils Rasmussen og direktør Christian Himmelstrup Vesterager. Direktionen deltager i bestyrelsens møder.

Patriotisk Selskabs bestyrelse består af fem generalforsamlingsvalgte medlemmer og en medarbejderrepræsentant. Den medarbejdervalgte repræsentant er p.t. økonomikonsulent Rikke Toft Stripp.

Der har i årets løb været afholdt en række møder præget af god og konstruktiv debat, ikke mindst i forhold til den aktuelle politiske dagsorden. Hovedtemaerne på bestyrelsens møder er forretningsudvikling, herunder orientering til og fra henholdsvis

bestyrelse, direktion og de faglige udvalg, den aktuelle erhvervspolitiske situation, selskabets økonomi samt sager i relation til A/S Det Fynske Landbocenter og Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond.

Udvalgene

Patriotisk Selskab har tre stående udvalg: Økonomiudvalget, Husdyrbrugsudvalget og Planteavlsudvalget. Udvalgenes formål er dels at give sparring til de respektive afdelinger og selskabets ledelse (bestyrelse og direktion), dels at være selskabets ambassadører i faglige sammenhænge.

Derudover samles alle til netværksmøder et par gange årligt, hvor der sparreres med bestyrelsen. Udvalgene er sammensat med en formand valgt blandt bestyrelsens fem generalforsamlingsvalgte medlemmer, fire generalforsamlingsvalgte medlemmer, direktionen og ledende medarbejdere fra de respektive afdelinger. Bestyrelsens og udvalgenes sammensætning pr. 1. maj 2017 fremgår af årsberetningen side 4.

■ STRATEGI 2020

Patriotisk Selskab er nu halvvejs i den strategiproces, der blev igangsat i 2013, og som har til formål at sikre selskabets udvikling via en lang række interne og eksterne initiativer.

I december afholdt bestyrelse og direktion midtvejsseminar og justerede nogle af de strategiske aktioner. Det overordnede mål er fortsat, at Patriotisk Selskab skal være den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed. Selskabet skal fremstå faglig, skarp og toneangivende i både ord og handling, og derfor styrkes den faglige rådgivning løbende, og de relevante fagområder udvikles med henblik på værdiskabelse for medlemmerne.

Der arbejdes således fortsat med Patriotisk Selskabs kernefortælling, som skal styrke forståelsen af selskabet indadtil og selskabets image udadtil. Ligeledes arbejdes der med at styrke kommunikationen med det enkelte medlem og dermed skabe en bedre serviceoplevelse og en skarpere rådgivningsprofil.

De mange indsatser har vist god effekt på såvel medlemstal som omsætning. I forhold til omsætning fastholdt selskabet i det forgangne år målsætningen, mens væksten i antal medlemmer blev lidt mindre end ønsket, men stadig præget af en fremgang,

hvilket er i modsætning til mange andre rådgivere i markedet.

Fremadrettet har de strategiske aktioner fokus på at erobre markedsandel, holde tæt forbindelse til uddannelsesinstitutioner og spotte kommende talenter til ansættelse samt effektivisere hverdagen og arbejdsgangene i selskabet, herunder fortsætte den igangværende udvikling af rådgivningsporteføljen og nye ydelser, målrettet markedet i 2020.

Der har således i 2016 været afholdt seks mentorforløb med seks studerende fra Landbohøjskolen. Derved er selskabets viden og erfaringer videregivet til unge kommende rådgivere, og Patriotisk Selskab har samtidig fået et indgående kendskab til de unge talenter og deres uddannelsesretninger.

■ MEDARBEJDERE OG HR

I 2015 blev en ny erfagruppe for nyansatte etableret hos Patriotisk Selskab, og efter første år med den nye gruppe er tilbagemeldingerne positive. De nyansatte, som er med i gruppen i et år fra deres ansættelse, deltager i løbet af året i fem møder, med løbende udskiftning, efterhånden som nogle medarbejdere færdiggør forløbet, og nye kommer til. Der er fast dagsorden til hvert møde med fokus på erfaringsudveksling og netværksdannelse, såvel internt som eksternt.

Tilbagemeldingerne fra det første år med denne erfagruppe viser, at møderne og netværksdannelsen blandt de nyansatte giver god værdi til både selskabet og medarbejderne. Via erfagruppen styrkes sammenhængskraften i organisationen, og der skabes en hurtigere integration af nye medarbejdere på tværs i selskabet med mulighed for læring og sparring.

Rekruttering af talenter

I det forgangne år har der været ydet en stor indsats for at øge kendskabet til Patriotisk Selskab blandt studerende på relevante uddannelsesinstitutioner. Selskabet har således faciliteret syv mentorforløb og været aktiv ved virksomhedsarrangementer, karrieredage, business brunch m.v. på bl.a. Københavns Universitet og Syddansk Universitet.

Samarbejdet med relevante uddannelsesinstitutioner, herunder også Dalum Landbrugsskole og Erhvervsakademiet Lillebælt, fortsættes.

Arbejdspladsvurdering (APV)

I januar 2017 gennemførtes en arbejdspladsvurdering (APV) i Patriotisk Selskab. APV'en foretages hver andet år, og svarprocenten i januar 2017 var meget tilfredsstillende, nemlig 89,9 % mod 82 % i 2015 og 79 % i 2013. Svarprocenten viser, at der blandt medarbejderne er tillid til APV'ens nytteværdi.

Resultatet af APV'en 2017 viser en god vurdering af indeklima og lys ved de enkelte arbejdspladser, hvilket er tilfredsstillende, efter at en omfattende renovering af lys og lofter har været iværksat i 2016.

Derudover er der på baggrund af den samlede APV udpeget en række fokuspunkter, som der arbejdes videre med i de enkelte teams - bl.a. forbedring af de ergonomiske forhold, bedre udnyttelse af ressourcer samt oplæring af nye medarbejdere.

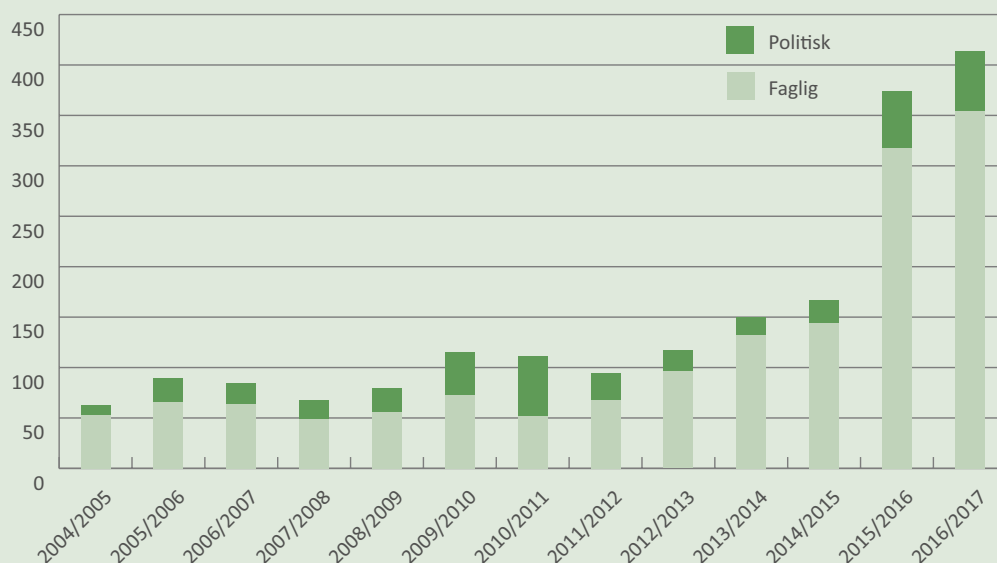
Medarbejdere

Selskabet beskæftigede pr. 31. marts 2017 i alt 82 medarbejdere, fordelt på 43 kvinder og 39 mænd. Selskabet rekrutterer efter den bedst kvalificerede til en given stilling og har ingen kønspolitik. Med tiltrædelsen af Trine Hyllegaard som chefkonsulent for team TH i Økonomiafdelingen, Kristina Rohani som teamleder for gruppen af jurister, Karen Linddal Pedersen som chefkonsulent i Planteavlsafdelingen samt udpegningen af Tine Zimmermann som teamleder for Team Natur, miljø & husdyr, er der nu fire kvinder i ledergruppen, som består af ti personer.

Gennemsnitsalderen i selskabet er knap 45 år, og aldersspredningen betragtes som tilfredsstillende. Også den gennemsnitlige anciennitet på knap 11 år anses som tilfredsstillende. Jobmobiliteten er generelt øget efter finanskrisen, og alle medarbejdere tilbydes løbende uddannelse for at sikre faglig og personlig udvikling.

■ Synlighed i medierne i perioden 2004/2005 - 2016/2017

Perioden er opgjort fra den 1. april 2016 til den 31. marts 2017.

■ KOMMUNIKATION

Den primære kanal for Patriotisk Selskabs eksterne kommunikation er det mailbaserede nyhedsbrev, som jævnligt udsendes til medlemmer og andre interesserede, og hvorfra der linkes til artikler på selskabets hjemmeside vedrørende aktuelle emner og relevant rådgivning.

En øget mængde af artikler på hjemmesiden i løbet af året har følgelig øget antallet af nyhedsbreve.

Også omtale i landbrugs- og dagspressen er fortsat en afgørende del af Patriotisk Selskabs eksterne kommunikation, idet budskaber herigennem kan synliggøres for et bredere publikum.

Omtalen af Patriotisk Selskab sker primært i de landbrugsfaglige medier såsom Effektivt Landbrug, Landbrug Fyn, Landbrug Syd og Landbrugsavisen, mens omtalen i ikke-faglige, regionale og landsdækkende medier er mere sporadisk.

Figuren ovenfor viser, at antallet af både politiske og faglige artikler i pressen har været støt stigende i de seneste år, og at der har været en overvægt af faglige artikler, hvilket falder fint i tråd med selskabets satsning på en stærk faglig profil.

Patriotisk Selskab benytter i stigende grad de sociale medier i kommunikationen. Via sider på hhv. LinkedIn, Twitter og Facebook deles aktuelt indhold som artikler, jobopslag og information om arrangementer. De sociale medier spillede desuden en vigtig rolle i forbindelse med selskabets deltagelse i Agromek 2016, hvor særligt LinkedIn blev benyttet til at informere omverdenen om Patriotisk Selskabs deltagelse og aktiviteter på Agromek-standen.

Måltrettet dialog

Med henblik på at styrke selskabets netværk og nærheden til det enkelte medlem arbejdes der målrettet med at skabe rum for dialog. Dette sker bl.a. via en lang række arrangementer, messedeltagelse og facilitering af netværksgrupper.

Bestyrelsen pr. 1. juni 2017

Peter Cederfeld de Simonsen
Bestyrelsesformand

Bendt Wedell
Næstformand
Formand for Økonomiudvalget

Jørgen Stougaard
Formand for Planteavlsudvalget

Jens Himmelstrup
Formand for Husdyrbrugs-
udvalget

Christina Hage
Bestyrelsesmedlem
Medlem af Økonomiudvalget

Rikke Toft Stripp
Bestyrelsesmedlem
Medarbejdervalgt

Direktion og stabsfunktioner pr. 1. juni 2017

Nils Rasmussen
Adm. direktør
nr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5470

Christian Himmelstrup Vesterager
Direktør
chv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5480

Marianne Neumann
Sekretariatschef/direktionssekretær
mn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5411

Birgitte Steenberg
Receptionist
bst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5416

Rikke Barnbæk Jensen
Controller
rbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5419

Dorte Vemmelund
Controller-assistent
dov@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5413

Anne Margrethe Jensen
HR-konsulent
amj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5409

Charlotte Pøder
Kommunikationsansvarlig
direktionsassistent
cbp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5410

Jan Kortsen
Pedel
jko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5414

ØKONOMIAFDELINGEN

EJERSKIFTER, FORVENTET NEDSÆTTELSE AF BO- OG GAVEAFGIFTEN, FORBEREDELSE PÅ NYT OFFENTLIGT EJENDOMSVURDERINGSSYSTEM OG LANDBRUGETS LÅNESITUATION. DET ER NOGET AF DET, SOM HAR HAFT ØKONOMIAFDELINGENS FOKUS I ÅRETS LØB.

■ LANDBRUGETS ØKONOMI

Forventningerne til landbrugets økonomi i 2016 var ikke høje ved årets start, og mange frygtede en fortsat nedadgående spiral uden tegn på bedring. Så galt er det dog ikke gået, og der har i 2016 været tegn på, at landbruget er på vej ud af den dybe lavkonjunktur, som har præget erhvervet de seneste år. Fremtidsudsigterne for landbruget er mere positive, end de har været i lang tid, selvom der fortsat er store forskelle driftsgrenene imellem.

Planteavlerne har været påvirket af relativt lave afregningspriser på korn samt lave afgrødeudbytter i korn og raps. Faldende bruttoudbytte samt stigende direkte omkostninger som følge af øgede udgifter til gødning og planteværn har påvirket dækningsbidraget negativt.

Svinebedrifterne har i 2016 opnået en fremgang i indtjeningen i forhold til året før, primært som følge af væsentlige prisstigninger på smågrise. Slagtesvinproducenterne har ligeledes oplevet stigende svinenotering, men gevinsten er blevet udhulet af dyrere indkøbspriser på smågrise.

For de konventionelle mælkeproducenter er der lys forude, hvilket bl.a. skyldes bedre priser, øget mælkeproduktion samt højere udbytte i grovfoderet.

De finansielle udgifter er steget på trods af lavere renteudgifter, hvilket skyldes stigende bidragssatser og højere nettoforpagtningsudgifter.

Investeringerne er faldet igen i 2016, og da investeringerne var lavere end årets afskrivninger, betyder det, at der reelt er sket en nedslidning af dansk landbrugs samlede produktionsapparat over året.

■ PATRIOTISK SELSKABS FORELØBIGE REGNSKABER

Tabellen "Virksomhedens samlede økonomi" (på næste side) viser den gennemsnitlige økonomi for 13 planteavlsbedrifter og 17 svinebedrifter hos Patriotisk Selskab. Ved en gennemgang af de enkelte resultater er det vigtigt at bemærke, at datagrundlaget ændres fra år til år, og det dermed ikke nødvendigvis er de samme ejendomme, der indgår i de viste gennemsnit fra år til år. Tabellens data er baseret på de relativt få tidlige regnskaber, der

var klar ved redaktionens slutning – de er således ikke repræsentative for den generelle økonomi i landbruget.

Tabellen viser, at resultat af primær drift er markant lavere i 2016 end i 2015 for planteavlsbedrifterne, primært som følge af et lavere dækningsbidrag. Årsagen til det lavere dækningsbidrag er lavere høst-udbytte og afregningspriser. For de svinebedrifter, der indgår i opgørelsen, ses en stigning i resultat af primær drift som følge af stigende afregningspriser.

Resultatlinjen "Ændring i EK fra drift, skat og privat" svarer til det, der tidligere blev kaldt "konsolideringen" og er her anvendt til at vise balance i bedriftenes løbende økonomi. For planteavlsbedrifterne er der i 2016 en fortsat negativ tendens i "konsolideringen", hvorimod der for svinebedrifterne har været en positiv tendens.

Nøgletallene viser faldende afkastningsgrader i specielt planteavlen, hvilket dog forventes at vende i 2017. Den faldende soliditetsgrad de seneste år skyldes i høj grad stigende hensættelser til udskudt skat, efterhånden som denne information indarbejdes i flere og flere årsrapporter. Med udgangspunkt i det nuværende datagrundlag tegner det til, at 2016 - som forventet - har været et økonomisk udfordrende år for især planteavlsbedrifterne. 2017 tegner til at blive et mere positivt år for både svine- og planteavlsbedrifterne.

De samlede investeringer ligger igen i 2016 pænt over afskrivningerne i samme periode for planteavlsbedrifterne, hvilket går imod tendensen på landsplan. For svinebedrifterne har investeringerne de seneste to år ligget under afskrivningerne.

Der er stor spredning i indtjeningen hos de 30 ejendomme, der danner baggrund for tabellen. 12 ud af de 30 bedrifter havde ikke en positiv "konsolidering" i 2016. Værst var det for planteavlsbedrifterne, hvor ca. 45 % af bedrifterne havde negativ "konsolidering".

Der er også stor spredning i indtjeningen hos de 24 virksomheder, der danner baggrund for tabellen. 10 ud af de 24 bedrifter havde ikke en positiv "konsolidering" i 2015. Værst var det for planteavlsbedrifterne, hvor 45 % af bedrifterne havde negativ "konsolidering".

VIRKSOMHEDENS SAMLEDE ØKONOMI, 1.000 KR. PR. EJENDOM
GENNEMSNIET FOR DE SAMME EJENDOMME

	PLANTEAVLSBEDRIFTER			SVINEBEDRIFTER		
HØSTÅR	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Antal ejendomme	13	11	11	17	13	13
Gnsn. størrelse markbrug, ha	560	561	556	277	270	265
Gnsn. dyreenheder				472	434	426
ÅRETS RESULTAT						
Dækningsbidrag	4.606	6.017	6.327	5.702	5.141	5.081
Kontante kapacitetsomkostninger	-3.133	-3.401	-3.383	-2.873	-2.645	-2.706
Afskrivninger	-1.108	-1.024	-971	-1.093	-936	-856
Resultat af primær drift	365	1.593	1.973	1.736	1.559	1.520
Andre erhverv	925	428	529	111	64	27
EU-støtte	1.217	1.225	1.311	573	589	574
Resultat før finansiering	2.507	3.246	3.812	2.420	2.212	2.121
Finansiering i alt	-2.849	-3.137	-3.160	-1.447	-1.657	-1.706
Private indtægter	397	519	486	228	134	103
Resultat før regulering og skat	54	628	1.138	1.202	689	517
Skat af årets resultat	-105	-184	-135	-277	-68	-18
Privat udtræk	-285	-548	-995	-350	-440	-551
Ændring i EK efter drift, skat og privat	-335	-104	7	574	181	-52
BALANCEN ULTIMO						
Aktiver i alt	76.547	72.457	72.343	61.419	51.048	50.994
Gæld	-49.999	-47.737	-46.707	-44.799	-40.446	-40.740
Hensættelser	-7.032	-3.017	-2.660	-2.868	-836	-790
Egenkapital	19.516	21.703	22.975	13.752	9.767	9.464
PENGEBINDING						
Likviditet efter regulering og privat	1.261	592	1.251	1.854	1.056	902
Investeringer	-2.144	-2.318	-1.745	-950	-653	-2.224
Likviditetsoverskud/-behov	-883	-1.725	-494	904	404	-1.322
NØGLETAL						
Rentabilitet (før ejeraflønning og skat)						
Afkastningsgrad	-0,1 %	2,3 %	3,0 %	2,4 %	5,1 %	5,2 %
Egenkapitalforrentning	-1,4 %	0,5 %	2,8 %	6,9 %	5,7 %	4,4 %
Soliditet						
Soliditetsgrad	24,6 %	30,0 %	31,8 %	20,6 %	19,1 %	18,6 %
Andel af ejendomme med positiv ændring i EK efter drift, skat og privat	54%	55%	73%	65%	62%	46%

■ LANDBRUGETS LÅNESITUATION

Frem mod finanskrisen optog en del landmænd afdragsfrie lån, og i 2017 og 2018 udløber afdragsfriheden på disse lån for mange. Alene i 2017 udløber afdragsfriheden på næsten 40 % af de afdragsfrie lån i landbruget, hvilket betyder, at landbruget skal afdrage op mod 68 milliarder ekstra gæld - såfremt der ikke sker en forlængelse af afdragsfriheden.

Patriotisk Selskab har derfor gennem de seneste år haft fokus på at rådgive og informere medlemmerne om, hvordan udløbet af afdragsfriheden kan håndteres, ligesom udløbet af afdragsfriheden har været drøftet ved møder med den finansielle sektor.

Anbefalingen fra selskabet er, at gældssituationen håndteres proaktivt, og at der over for bank og realkreditinstitut præsenteres en realistisk strategi og handleplan for afdrag. Derudover kan en række løsningsmodeller evt. bringes i spil.

For mange vil en omlægning til nyt lån med løbetidsforlængelse og ny afdragsfri periode være den bedste løsning, men afhængig af gældsprocenten og aktivernes sammensætning skal der dog påregnes afdrag på en del af gælden. Evnen til at servicere gælden er en vigtig parameter i bankens eller realkreditinstitutts vurdering af virksomhedens robusthed. Generelt anbefaler Patriotisk Selskab, at der tænkes langsigtet, når der optages lån.

■ REGNSKABER OG REGNSKABSPRAKSIS

Ændringer i Ø90-regnskaber og skattebilag til årsrapporten

Patriotisk Selskab har i efteråret 2016 foretaget ændringer i layout og specifikationsgrad for årsregnskaber, som udarbejdes i Ø90. Ændringerne giver bl.a. mulighed for en bedre præsentation af afdelingsresultaterne for skov, jagt, huse m.v. i den årsrapport, der anvendes over for banker m.v.

Patriotisk Selskab har i flere år efterspurgt muligheden for at kunne udarbejde et skattebilag til årsrapporten. Der er nu introduceret et sådant bilag, som viser omregningen af årsrapportens resultat til det skattepligtige resultat. Med bilaget gives en bedre forklaring på forskellene mellem skat og drift, og det anbefales til hovedparten af de medlemmer, som får udarbejdet årsrapport hos Patriotisk Selskab. Det er stadig muligt at trække et fuldt skatteregnskab.

Selskabet har i flere år anvendt skattebilaget på de regnskaber, som ikke udarbejdes i Ø90, og med implementeringen af muligheden for skattebilag i Ø90 sker der således en ensretning af Patriotisk Selskabs produkter.

Ud over opgradering af økonomistyringsprogrammet Ø90 har Patriotisk Selskab også på andre platforme arbejdet i retning af mere digitale arbejdsgange. I det forgangne år er der således i Økonomiafdelingen bl.a. skabt mulighed for brug af digitale underskrifter for selskabets medlemmer, ligesom økonomistyringsprogrammet Summax er implementeret hos flere medlemmer.

Ændringer i Årsregnskabsloven

Når Patriotisk Selskab udarbejder årsrapporter for medlemmer, sker det efter Årsregnskabsloven. Fra 2016 trådte en række markante ændringer af Årsregnskabsloven i kraft, og samtidig er tolkningen og anvendelsen af en række bestemmelser i loven ændret.

Det betyder bl.a., at beholdninger af fx korn skal værdiansættes til værdien på høsttidspunktet. Tidligere var det kutyme, at beholdningen blev værdiansat ud fra dens værdi på statustidspunktet. Ændringen betyder, at hvis kornet sælges til en højere pris efter statustidspunktet, er det fortsat værdien på høsttidspunktet, der er gældende.

SEGES har i 2016 ændret i Ø90-årsrapporterne, så gæld indregnes som amortiseret kostpris frem for som dagsværdi. For Patriotisk Selskabs medlemmer medfører dette dog ingen ændringer, da selskabet i mange år har anvendt amortiseret kostpris.

Derudover indregner SEGES nu også stuehuset som en del af virksomhedens aktiver. Patriotisk Selskab har valgt at betragte stuehuset som et privat aktiv i årsrapporten - og ligeledes regner selskabet heller ikke privat gæld med i virksomheden.

Regnskabspraksis for stam- og salgsbesætninger

For stam- og salgsbesætninger gælder, at de i regnskabet anses for biologiske aktiver og derfor kan indregnes til dagsværdi. Dagsværdien skal som udgangspunkt fastsættes til salgsværdien på et aktivt marked.

Et sådant aktivt marked eksisterer efter Patriotisk Selskabs opfattelse reelt ikke for stambesætninger – altså svineavlsbesætninger – hvorfor selskabet har valgt at fastsætte dagsværdien af avlsdyrene til en gennemsnitlig kostpris med fradrag af den værdiforringelse, som et avlsdyr undergår over tid. Denne værdi ændres ikke væsentligt fra år til år. Patriotisk Selskab indregner derfor ikke værdiændringer (konjunktur) i årsrapporterne for avlsbesætninger.

Da andre landboforeninger offentliggjorde 2016-resultater for smågriseproducenter, viste disse stor fremgang på grund af stigning i afregningspriser og indregning af konjunkturstigning, også på stambesætninger, og Patriotisk Selskab gjorde således opmærksom på egen regnskabspraksis, jf. ovenfor. Det er Patriotisk Selskabs opfattelse, at indregning af konjunktur på stambesætninger gør det svært at gennemskue årets resultat og fører til misvisende nulpunktsberegninger, hvorfor selskabet har valgt en anden regnskabspraksis for stambesætninger.

For salgsbesætninger, der består af smågrise og slagtesvin, anvendes markedsværdien i forbindelse med værdiansættelsen af bedriften. Beregningsgrundlaget for markedsværdien har hos Patriotisk Selskab i mange år været et tre måneders gennemsnit af markedspriserne; to måneder før status og én måned efter status.

■ EJER- OG GENERATIONSSKIFTER

I Patriotisk Selskabs daglige arbejde og i dialogen med medlemmerne har rådgivning om ejer- og generationsskifter altid haft stort fokus, og i 2015

introducerede Patriotisk Selskab således et koncept for gennemførelse af ejerskifter. Konceptet er med til at sikre rettidig iværksættelse af ejerskiftet, korrekt fordeling af opgaverne og effektiv rådgivning. Dette koncept er anvendt i flere tilfælde i 2016.

For at informere om opmærksomhedspunkterne ved ejerskiftet har selskabet ligeledes i det forgangne år afholdt tre ejerskiftearrangementer – ét på Fyn (Hverringe Gods), ét på Sjælland (Oremandsgaard Gods) og ét i Jylland (Bidstrup Gods). Udgangspunktet for arrangementerne var den forventede nedsættelse af bo- og gaveafgiften og de kommende nye ejendomsvurderinger.

Ved alle tre arrangementer præsenterede ejeren af afholdelsesstedet sine egne refleksioner og erfaringer med ejerskiftet, og både disse personlige beretninger og de fysiske rammer skabte et godt grundlag for dialog. Patriotisk Selskab planlægger flere lignende arrangementer om aktuelle emner.

■ OFFENTLIGE EJENDOMSVURDERINGER

Siden 2013 har et ekspertudvalg arbejdet på at udvikle et nyt ejendomsvurderingssystem, og i foråret sendte SKAT et forslag i høring, som ved redaktionens afslutning er under behandling. Forslaget betyder, at ejerboliger vurderes pr. 1. september 2018 og øvrige ejendomme pr. 1. september 2019 – herunder land- og skovbrugsejendomme.

Forslaget indebærer, at den tidligere vurderingsnorm ”værdien i handel og vandel” erstattes af ”den forventelige kontantværdi i fri handel for en ejendom

af den pågældende type under hensyntagen til alder, størrelse, beliggenhed og øvrig karakteristika”.

Samtidig indarbejdes et vurderingsskøn på plus/minus 20 %, hvilket får stor betydning, da det ikke vil være muligt at ændre vurderingen, med mindre den ligger mere end 20 % fra vurderingsskønnet - og det gælder både for ejendoms- og grundværdien.

I forhold til land- og skovbrugsejendomme foreslås det, at der ikke længere udarbejdes en ejendomsværdi for de erhvervsejendomme, som ikke beskattes af ejendomsværdien. Ved generationsskifte eller lignende bliver det dog muligt at rekvirere en ejendomsvurdering mod betaling, men det nye system vil generelt medføre usikkerhed ved generationsskifter.

Ganske vist er det hensigten, at den nuværende 15 %-regel ved overdragelse inden for familien udvides til 20 %. Problemet er imidlertid, at de 20 % umiskendeligt svarer til det nye vurderingsskøn, samt at vurderingen ikke kendes på forhånd og vil være vanskelig at påklage ved uenighed.

Ifølge forslaget skal grundværdien på landbrugs-ejendomme fremover beregnes som et gennemsnit af de nuværende hektarværdier, mens den såkaldte ”bondegårdregel” fastholdes. Det betyder, at grundværdien for stuehuse ansættes ud fra 2.000 kvadratmeter af den gennemsnitlige hektarpris. Derimod vil der for øvrige beboelser blive fastsat en højere kvadratmeterpris for grunden, uanset om boligerne anvendes til udlejning eller til at huse medarbejdere, hvilket vil medføre en forøgelse af beskatningsgrundlaget.

Patriotisk Selskab følger nøje det nye vurderingssystem og er ligeledes i tæt kontakt med Ejendomsforeningen Danmark.

■ NEDSÆTTELSE AF BO- OG GAVEAFGIFT

I slutningen af marts fremsatte Skatteministeriet et lovforslag for nedsættelse af bo- og gaveafgiften samt stramning af successionsreglerne. Forslaget indebærer, at bo- og gaveafgiften ved generationskifte af en erhvervsvirksomhed til et nært familiemedlem gradvist nedsættes, hvorimod øvrige formuer ikke er omfattet (se skema næste side).

Det har fortsat konsekvenser at stille et virksomhedsaktiv til sikkerhed for privat gæld. Med de ved-

tagne regler fra 2014 blev sikkerhedsstillelsen søgt tillagt virksomhedens indkomst, og der skete herved en beskatning af en indkomst, uden at der var nogen indkomstmæssig baggrund herfor.

Med lovforslaget vil der kun ske indkomstbeskatning, når der er en indkomst og ikke blot en sikkerhedsstillelse, idet sikkerhedsstillelsen nu anses for en tvangshævning af årets indkomst eller opsparet overskud, hvis der ikke er plads på mellemregningskontoen.

■ ÆNDRINGER I VIRKSOMHEDSSKATTEORDNINGEN

I juni 2016 vedtog Folketinget en justering af det indgreb i virksomhedsskatteordningen, som blev gennemført i 2014, vedrørende de skattemæssige konsekvenser af sikkerhedsstillelse for privat gæld gennem aktiver i virksomhedsskatteordningen.

Stramningerne i virksomhedsskatteordningen giver stadig udfordringer for mange medlemmer, og Patriotisk Selskab har i 2016/2017 fortsat haft stort fokus på at kortlægge udfordringerne og opgradere medarbejdernes kompetencer.

■ CASH CROP CONFERENCE

I juni 2016 deltog Patriotisk Selskab i Agri Benchmarks årlige Cash Crop Conference, som denne gang fandt sted i Thailand. Konferencen satte bl.a. fokus på tilpasningen til de lavere kornpriser samt konkurrenceevnen ved sukkerroer og sukkerrør.

På konferencen blev det fremhævet, at produktionsøkonomien i salgsafgrøderne på globalt plan generelt er påvirket af lavere salgspriser og nogle steder også af klimaet, men samtidig blev der udtrykt en generel forventning om gode høstresultater i de betydende lande og dermed ikke udsigt til en prisstigning - bortset fra sojabønner, hvor der ses faldende lagre og dermed udsigt til højere priser. Analyser af produktionsomkostningerne for henholdsvis sukkerroer og sukkerrør viste, at de europæiske sukkerroer - i forhold til selve dyrkningen - var konkurrencedygtige med sukkerrør ud fra de nuværende afregningspriser.

Med ophævelsen af sukkervoterne i EU fra 2017 forventes en større konkurrence mellem europæiske sukkerproducenter med fokus på at få nedsat prisen, hvilket også ses af den nye danske branchaftale for 2017.

■ ØKONOMIKONFERENCE 2016 OG 2017

På Patriotisk Selskabs økonomikonference 2016 blev der under titlen "Benyt dine tal og åbn døren til fremtiden" sat fokus på mulighederne for bl.a. vækst, indtjening og finansiering i landbruget.

Der var bl.a. indlæg om de seneste 50 års økonomiske udvikling inden for planteavl, svin og kvæg, indlæg om landmanden som professionel aktør i samarbejde med banken samt indlæg om vækst i små og mellemstore virksomheder og landbrugets mulighed for at hente inspiration herfra. Ejer af Barritskov og medstifter af og bestyrelsesformand for Aarstiderne, Thomas Harttung, holdt indlæg om omlægning til økologi for 20 år siden.

Økonomikonferencen 2017 afholdes onsdag den 6. december 2017 på Odense Congress Center. Indbydelse med dagsorden udsendes cirka 20 dage før konferencen.

Ved konferencen i 2017 planlægges en nøjere gennemgang af de muligheder, der ligger i "at kende og arbejde med sine tal" via eksempelvis Patriotisk Selskabs Virksomhedsanalyser og digitale værktøj *MyBusiness* og ad den vej skabe positive forandringer i egen virksomhed.

■ LEMPELSE AF BO- OG ARVEAFGIFTER

Nedsættelsen indføres gradvist over de kommende år:

Afgiftsnedsættelse	2016	2017	2018	2019	2020
Bo- og gaveafgiftsats	13 %	13 %	7 %	6 %	5 %

Af forslaget fremgår det, at regeringen frem mod år 2025 overvejer at fjerne bo- og gaveafgiften helt. Lovforslaget indeholder følgende betingelser, som skal være opfyldt, før den nedsatte bo- og gaveafgift kan anvendes:

- Overdragelse af den familieejede virksomhed skal ske til den nære familie, dvs. den kreds, hvortil der i dag betales 15 % i bo- og gaveafgift (fx børn). Er overdrageren barnløs, lempes kravet, og nedsættelsen omfatter i så fald også overdragelse til søskende og søskendes børn.
- For at sikre, at nedsættelsen af afgiften forbeholdes overdragelse af reelle erhvervsvirksomheder, baseres afgiftsnedsættelsen på successionsreglerne i skattelovgivningen, der skal være opfyldt. Der stilles dog ikke krav om, at successionsreglerne faktisk vælges.
- Overdrageren skal have ejet virksomheden i mindst 1 år forud for overdragelsen, og erhververen skal opretholde ejerskabet i mindst 3 år.
- Overdrageren skal forud for overdragelsen have deltaget aktivt i virksomheden. Lovforslaget giver kun i begrænset omfang en uddybning af, hvad dette betyder, men i andre sammenhænge anses "aktiv deltagelse" for at udgøre mindst 50 timer pr. måned.
- Fristen for behandling af gaveanmeldelser præciseres, så den faktiske sagsbehandlingstid hos SKAT maksimalt kan udgøre 6 måneder.

Økonomiafdelingen pr. 1. juni 2017

Team TH

Trine Hyllegaard
Chefkonsulent
trh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5429

Erik Jensen-Dahm
Seniorkonsulent
ejd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5425

Tommy Bjerregaard
Seniorkonsulent
tb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5496

Carsten Hansen
Virksomhedsrådgiver
cah@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5436

Per Kristensen
Virksomhedsrådgiver
pkr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5486

Anja Skaarup Henriksen
Økonomirådgiver
ask@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5431

Henrik Frosted
Økonomirådgiver
htf@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5458

Vathsala Varnakulasingam
Økonomirådgiver
vv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5482

Charlotte Wistoft
Økonomimedarbejder
cwl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5474

Michael Strange Hansen
Økonomimedarbejder
msh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5467

Pia Christiansen
Økonomimedarbejder
pch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5408

Tina Christiansen
Løn- og økonomimedarbejder
tch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Team J

Jens Kring
Chefkonsulent
jk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5460

Kaj Refslund
Seniorkonsulent
kar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5423

Karsten Hansen
Seniorkonsulent
kh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5497

Eva Zweidorff Kjær
Konsulent
ezk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5448

Rikke Toft Stripp
Konsulent
rth@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5462

Charlotte Brøgger
Økonomirådgiver
cbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5468

Anita Lund Rosenkær
Økonomimedarbejder
alu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5415

Asta Nielsen
Økonomimedarbejder
an@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5459

Christian Pilegaard Hansen
Økonomimedarbejder
cphl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5476

Gitte Lind Olsen
Økonomimedarbejder
gol@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5428

Miriam Hansen
Økonomimedarbejder
mih@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5447

Stine Banke Nielsen
Økonomimedarbejder
sbn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5440

Lotte Jespersen
Sekretær
lrp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5451

Team TS

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Brian Bendtsen
Seniorkonsulent, projektleder
bb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5487

Lene Nygaard
Konsulent
ln@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5489

Helle Blirup Rasmussen
Økonomirådgiver
hbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5479

Helle Dueholm Boye
Økonomirådgiver
hdb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5461

Kasper Skovgaard Hansen
Økonomirådgiver
ksh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5471

Tommy K. Nielsen
Økonomirådgiver
tkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5473

Jane Nissen
Økonomimedarbejder
jni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5493

Morten Sejr Lund
Økonomimedarbejder
msl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5418

Team P

Peter Borreby
Direktør for økonomirådgivning
pb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5450

Christian Damsgaard
Seniorkonsulent
chd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5443

Karsten Sørensen
Seniorkonsulent
ks@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5455

Palle Offersten
Seniorkonsulent
pof@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5484

Simon Sepstrup Sørensen
Driftsøkonom
sis@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5446

Allan Liseth
Konsulent
al@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5491

Bo Sigersted
Konsulent
bs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5453

Jørgen Nielsen
Konsulent
jn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5452

Annette Rudolfsen
Økonomirådgiver
ar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5483

Lisbeth Krogh Nielsen
Økonomirådgiver
lkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5456

Helle Brixen
Økonomimedarbejder
hb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5475

Henriette Jørgensen
Økonomimedarbejder
hcj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5420

Jeanette Kirstine Christensen
Økonomimedarbejder
jkc@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5445

Mette Nellemann
Økonomimedarbejder
men@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5457

PLANTEAVLSAFDELINGEN

ASSISTANCE VED ANSØGNINGER OM EU-STØTTE OG STØTTE TIL FRIVILLIGE EFTERAFGRØDER SAMT ET FORSØGSPROJEKT MED SATELITOVERVÅGNING OG GØDNING. DET VAR BLOT EN DEL AF ARBEJDET I PLANTEAVLSAFDELINGEN I 2016-2017. HERTIL KOM DAGLIG RÅDGIVNING TIL CA. 410 MEDLEMMER SAMT 3-4 ÅRLIGE MARKBESØG PÅ CA. 110.000 HA.

■ GØDSKNINGSNORMER

2016 var året, hvor gødskningsnormerne fra politisk hold blev forhøjet med cirka 17 % og med yderligere 6 % i 2017. Men trods den forhøjede kvælstofkvote blev 2016 dog langt fra det planteavlsår, som danske landmænd havde håbet på. Faktorer som ekstremt tørt vejr i maj og angreb af skadedyr i raps og i visse specialafgrøder påvirkede resultatet, som således mange steder blev ramt af ringe udbytter og dårlige priser.

■ ANSØGNINGER OM STØTTE TIL MÅLRETTEDE FRIVILLIGE EFTERAFGRØDER

2016 og 2017 blev også årene, hvor arbejdet med de frivillige målrettede efterafgrøder blev sat i værk. De frivillige efterafgrøder er en del af den Fødevarer- og landbrugspakke, der blev vedtaget i 2016, og som bl.a. betyder, at der fra 2019 indføres en ny målrettet miljøregulering. Betingelsen herfor er imidlertid, at der på landsplan i 2017 og 2018 etableres ca. 265.000 ha målrettede efterafgrøder, geografisk fordelt efter et fagligt vurderet behov.

Fra regeringens side er det ønsket, at målet om efterafgrøder nås gennem frivillighed. Er dette ikke muligt, vil lodsejere i udvalgte områder blive pålagt at etablere obligatoriske efterafgrøder uden kompensation eller blive udsat for træk i kvælstofkvoten.

Ansøgningen om frivillige efterafgrøder foregik i tre runder, som åbnede på forskellige tidspunkter. Fra konsulenterne i Planteavlsafdelingen blev der ydet støtte til medlemmerne, således at langt de fleste fik deres ansøgninger igennem og deres ønsker opfyldt. For de medlemmer, hvor etableringen af frivillige, målrettede efterafgrøder ikke krævede ændring i sædskiftet, har det været en fordel at søge kompensationen.

Andre har fravalgt at søge om frivillige, målrettede efterafgrøder, fordi det ville være nødvendigt at ændre sædskiftet. De kan blive pålagt at etablere frivillige, målrettede efterafgrøder uden kompensationen på 700 kr. pr. ha, eller de kan vælge en reduktion i N-kvoten 2018, hvis det skønnes mere optimalt.

Ansøgningerne om frivillige efterafgrøder blev håndteret efter først til mølle-princippet. Medlemmerne havde forinden haft mulighed for at give Patriotisk

Selskab besked, hvis de ønskede at tilmelde sig de målrettede, frivillige efterafgrøder med kompensation. Da ansøgningsrunderne åbnede, blev ansøgningerne indsendt i samme rækkefølge, som medlemmerne havde tilmeldt sig.

■ ANSØGNINGER OM EU-STØTTE

I de første måneder af 2017 blev der i Planteavlsafdelingen ligeledes ydet assistance til medlemmerne i forbindelse med ansøgninger om EU-støtte. Afdelingen udarbejdede frem til fristen den 21. april ca. 400 ansøgninger, der tilsammen omfatter godt 100.000 ha og godt 190 millioner kroner.

■ NY MILJØREGULERING FOR HUSDYRBRUG

Fra 1. august 2017 træder en ny miljøregulering for husdyrbrug i kraft. Med de nye regler skal arealer og husdyrbrug ikke længere godkendes under en samlet miljøgodkendelse. For Patriotisk Selskab betyder de nye regler bl.a., at selskabets Planteavlsafdeling og Husdyr-, miljø- og juraafdeling vil få et tættere samarbejde, idet miljøgodkendelsesopgaver – både omfattende husdyrbrug og arealer – tidligere har ligget hos miljøkonsulenterne, men fremover skal Planteavlsafdelingen nu beskæftige sig med arealreguleringen.

Indholdet af de nye regler vedrørende udbringning af husdyrgødning kendes endnu ikke, men det står dog allerede nu klart, at der vil blive indført fosforlofter, som betyder, at der fremover skal udarbejdes fosforregnskaber i forbindelse med gødningsregnskaberne.

■ CROPSAT - SATELLITOVERVÅGNINGS-PROGRAM TIL MARKER

I det forgangne år blev det såkaldte CropSAT-program gjort tilgængeligt for alle via finansiering fra SEGES og Miljø- og Fødevarerministeriet. CropSAT er et satellitovervågningsprogram til marker, som måler afgrødens vegetation (biomasse).

Patriotisk Selskab undersøger løbende, hvordan programmet bedst anvendes i medlemsrådgivningen, og hvordan viden om afgrødens vegetation kan benyttes til at opnå bedre udbytte og bedre kvalitet ved graduering af kvælstof, vækstregulering m.v. CropSAT-programmet og dets muligheder blev ligeledes præsenteret for selskabets medlemmer ved Planteavlskonferencen i februar 2017.

I samarbejde med Stiftelsen Hofsmansgave og SEGES har Patriotisk Selskab i det forgangne år iværksat et forsøg, hvor CropSAT anvendes til at få overblik over variationen i vegetationen på en række hvedemarker. Forskellige steder på de udvalgte marker er det testet, hvilken effekt det har at graduere mængden af kvælstof efter vegetationens indeks, således at der nogle steder på marken tildeles mere kvælstof end andre.

De foreløbige resultater fra projektet viser, at der *kan* være en positiv effekt ved graduering af kvælstof, og i 2017 udvides forsøget til også at teste effekten af graduering i rødsvingel.

■ NMIN-PRØVER: MÅLING AF KVÆLSTOF

Indsamlingen af Nmin-prøver – et projekt, som Patriotisk Selskab påbegyndte i 2010, og som sidenhen har været støt stigende – blev også foretaget i det forgangne år. Henover året blev i alt godt 200 prøver udtaget.

Via Nmin-prøver kan det måles, hvor meget kvælstof der er tilbage i jorden efter vinteren, og prøverne giver derfor et godt grundlag for at afgøre, hvor meget gødning det er nødvendigt at tildele afgrøderne i den kommende sæson, og for at udarbejde en gødningsplan, som i højere grad er tilpasset afgrødens behov.

■ DEXTER RATIO: MÅLING AF JORDENS FRUGTBARHED

Også selskabets Dexter ratio-forsøg, der måler jordens frugtbarhed, blev videreført i det forgangne år. De første Dexter ratio-jordprøver blev foretaget på en række ejendomme i 2012, og efterfølgende har flere af ejendommene søgt at forbedre jordens frugtbarhed.

En ny runde jordprøver på de samme ejendomme begyndte i efteråret 2016, og når resultaterne foreligger og således vil kunne sammenlignes med tallene fra 2012, vil Patriotisk Selskab kunne rådgive endnu mere præcist om, hvad der skal til for at opnå en frugtbar jord.

Patriotisk Selskab har i det forgangne år tillige investeret i software og ny teknologi, der vil gøre resultaterne af jordprøverne endnu mere sikre og - i forbindelse med jordprøveudtagning nummer to - gøre det nemmere at udtage prøven fra nøjagtig

samme sted i marken, som den første Dexter ratio-jordprøve blev udtaget.

■ DEXTER RATIO

Dexter ratio er et udtryk for forholdet mellem jordens indhold af humus og ler og angiver således – forsimplet sagt – jordens frugtbarhed. En Dexter ratio-værdi under 10 repræsenterer den mest frugtbare jord. Det er muligt at sænke værdien ved at øge jordens mængde af organisk materiale. Det kan fx gøres ved at lade halm ligge på jorden eller ved at tilføre organisk materiale til jorden, fx øge andelen af frøgræs og efterafgrøder eller ved at tilføre husdyrgødning.

■ ARRANGEMENTER I ÅRETS LØB

Det årligt tilbagevendende arrangement "Åben forsøgsmark på Bramstrup" – som Patriotisk Selskab afholder i samarbejde med DLG, DLF og Bramstrup Videntcenter – blev også i 2016 et tilbedsstykke. Godt 600 gæster besøgte Bramstrup Videntcenter de to aftener, hvor arrangementet blev afholdt. Endvidere blev der i år – i forbindelse med arrangementet – optaget en profilvideo for Patriotisk Selskab. Heri blev bl.a. præsenteret aktuel viden om årets forsøg, der blev udført af selskabets konsulenter.

■ PLANTEAVLSKONFERENCE 2017

Planteavlskonferencen 2017, der fandt sted i februar, havde særligt fokus på erfaringerne med den ekstra tildeling af kvælstof, som via Fødevarer- og landbrugspakken blev muliggjort fra 2016. Også emner som målrettede, frivillige efterafgrøder og vørsæd blev berørt på konferencen, der bød på indlæg af både eksterne og interne indlægholdere.

Planteavlskonferencen 2018 afholdes onsdag den 31. januar 2018 på Odense Congress Center. Indbydelse med dagsorden udsendes cirka 8 dage før konferencen.

Planteavlsafdelingen pr. 1. juni 2017

Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent
eap@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5430

Karen Linddal Pedersen
Chefkonsulent
klp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5434

Rune Munch-Andersen
Seniorkonsulent
rma@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5435

Jan Nielsen
Konsulent
jan@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5432

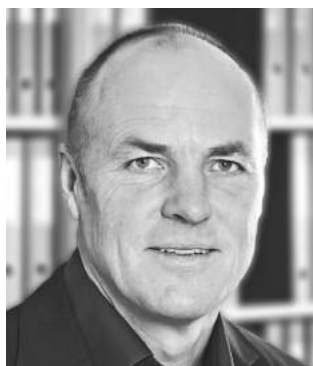
Mia Worsøe Hansen
Konsulent
miw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5438

Michael Steensgaard Toft
Konsulent
mst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5437

Morten Eshøj
Konsulent
mes@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5481

Morten Holmgaard
Konsulent
mho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5439

Peter Hvid
Konsulent
phv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5421

Sara Bjergskov
Konsulent
sab@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5412

Ulrich Bay Olsen
Konsulent
ubo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5433

Erik Willadsen
Planteavlsmedarbejder
erw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5441

Jette Post
Sekretær
jp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5417

HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN

GENERATIONSSKIFTER, ANSÆTTELSESRET, ØKONOMI PÅ SVINEBEDRIFTER, EU'S PERSONDATAFORORDNING, NY MILJØREGULERING OG OPDATERING AF DE DANSKE NATURA 2000-OMRÅDER. DET ER BLOT ET UDPLUK AF DE MANGE TILTAG, SOM HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN HAR BESKÆFTIGET SIG MED I DET FORGANGNE ÅR.

■ AFDELINGEN

Primo 2017 beskæftigede Husdyr-, miljø- og juraafdelingen ti medarbejdere, som tilsammen håndterer sager inden for alle facetter af jura, miljø og natur samt svinerådgivning og tilskudsordninger - under hensyntagen til de rådgivningsbehov, som selskabets medlemmer giver udtryk for.

Arrangementer

Der har i årets løb været afholdt flere arrangementer og fyraftensmøder om bl.a. regeringens Fødevare- og landbrugspakke, økologi, ansættelsesret, ny miljøregulering og Natura 2000 - alle arrangementer med fokus på de medlemsnære problemstillinger og løsningsmodeller.

Kompetencer og samarbejder

Rådgivernes faglige kompetencer er løbende styrket via uddannelse og relevante netværksaktiviteter - bl.a. via deltagelse i Agri Benchmarks årlige Pig Conference med henblik på at hente international inspiration til udviklingen af den daglige rådgivning og via samarbejde med fx DK-Svinerådgivning, særligt i forhold til produktionsrådgivning.

Også det interne samarbejde i afdelingen samt med andre afdelinger styrkes løbende, bl.a. mellem svinerådgivning og hhv. Økonomiafdeling og tilskudsrådgivning. Også mellem selskabets jurister og rådgiverne i Økonomiafdelingen styrkes samarbejdet løbende, bl.a. i forbindelse med dødsbobehandling, så det sikres, at viden om skat og arveret inddrages fra starten, og medlemmerne dermed får en helstøbt rådgivning.

Tilgang af opgaver

Året igennem har der været tilgang af rådgivningsopgaver inden for flere fagområder:

På baggrund af stigende svinepriser sås fra slutningen af 2016 en øget investeringslyst blandt selskabets medlemmer, hvilket førte til en tilgang i miljøopgaver, bl.a. flere miljøansøgninger, udvidelsessager og ansøgninger om tillæg til eksisterende miljøgodkendelser. Også den generelle interesse for omlægning til økologi har medført et stigende antal henvendelser fra medlemmer, der overvejer at omlægge til økologisk produktion.

Udrulningen af den Naturpakke, der blev vedtaget sammen med Fødevare- og landbrugspakken, har

også ført til flere opgaver, og udrulningen følges nøje af selskabets rådgivere, der bistår medlemmerne med gennemførelser af naturprojekter som fx anlæggelse af vådområder.

Inden for det juridiske område har antallet af opgaver ligeledes været stigende, bl.a. inden for familie- og arveret, og som en del af et fast koncept for gennemførelser af generationsskifter deltager nu fra start altid en af selskabets jurister.

Fokus i 2017

I 2017 rettes fokus mod bl.a. revurdering af miljøgodkendelser og den nye husdyrregulering, generationsskifter, EU's persondataforordning og nye netværksgrupper inden for jagt, ansættelsesret og svineproduktion.

■ HUSDYR

Produktivitet i svineproduktionen

På landsplan har produktiviteten i sohold været stigende de seneste mange år. De seneste tal fra 2015 viser en fremgang på 0,8 fravænnede grise pr. årssø, hvilket er mere end i de forudgående år, hvor fremgangen har ligget på omkring 0,5-0,6 grise. Derudover er antallet af levendefødte steget fra 15,6-15,9 stk., og dødeligheden er faldet. Diegivningstiden er ligeledes faldet, hvilket falder sammen med, at den gennemsnitlige fravænnede gris, der kommer ud af stalden, er blevet mindre (6,8 kg i stedet for 6,9) - og behovet for mere optimerede fravænningsstalde er derfor øget.

I klimastalden er foderudnyttelsen blevet forbedret, idet foderforbruget er faldet til 1,88 FEsV pr. kg tilvækst. Det er bemærkelsesværdigt, da det ikke har været under 1,90 FEsV pr. kg tilvækst i mange år. Dødeligheden er steget fra 2,9 % til 3,1 %, hvilket kan hænge sammen med den lavere fravænningsvægt.

For slagtesvin er foderudnyttelsen også forbedret - med 0,04 FEsV pr. kg tilvækst. Døde og antal kasserede svin er fortsat 3,7 %, mens kødprocenten er steget en smule, nemlig fra 60,2 % til 60,4 %.

For både sohold og slagtesvin gælder det dog, at der er sket et markant fald i antallet af besætninger, som gennemsnitstillene baserer sig på.

■ MILJØ

Ny miljøregulering fra august 2017

Den nye miljøregulering, som træder i kraft i august

2017, har spillet en stor rolle i miljørådgivningen i det forgangne år.

Fremover adskilles anlæg og arealer, således at reguleringen af udbringningsarealerne vil ske gennem generelle regler, og således at kun husdyrbrug skal søge godkendelser og tilladelser. Det er dog udelukkende IE-brugene og brug med mere end 3.500 kg NH₃-N, som skal godkendes.

Husdyrbrug med et produktionsareal på over 100 m² skal søge om en tilladelse, mens husdyrbrug med under 100 m² produktion ikke skal søge godkendelse – produktionen skal blot anmeldes til kommunen på baggrund af de generelle afstandskrav samt reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Den nye lov om husdyrbrug forventes at give mindre administration og færre revurderinger. Der indføres fosforlofter, og begrebet ”dyreenheder” afskaffes. Harmonigrænsen for udbringning af husdyrgødning hæves til 170 kg N pr. ha, mens det generelle ammoniakreduktionskrav erstattes af BAT (bedst tilgængelige teknologi), og udnyttelsesfristen på miljøgodkendelsen forlænges.

Mange medlemmer har indtil nu benyttet anmelderordningen ”Fulde Stalde”, men det forventes, at denne ordning udfases sammen med den nye regulering. Til gengæld tyder det på, at ordningen ”Skift af dyretype” vil kunne anvendes i stedet.

Økologisk produktion

I efteråret 2016 afholdt selskabet et tværfagligt arrangement under titlen ”Er omlægning til økologi vejen frem?”, som belyste fordele, ulemper, muligheder og begrænsninger ved økologisk produktion. Fra miljørådgivernes side blev der bl.a. bidraget med information om tilskudsmuligheder inden for økologi samt om miljøkravene til en økologisk produktion.

Natura 2000

Forude venter en historisk opdatering af grænserne for de såkaldte Natura 2000-områder i Danmark, og selskabet har derfor løbende – via såvel individuel rådgivning som et fælles informationsarrangement – arbejdet på at sikre medlemmerne indflydelse på Natura 2000-processen via den offentlige høring, der løber fra ultimo juni til oktober 2017. Den nye områdeafgrænsning træder i kraft i 2018.

Netværksgruppe for herregårdsjægere

Der er i årets løb oprettet en netværksgruppe for herregårdsskytter fra jyske og fynske ejendomme – med henblik på erfaringsudveksling og kortlægning af mulighederne for at udvikle jagt som koncept og øge ejendommenes indtjening.

Permanent genopdykningsret

Gennem årene har Naturbeskyttelseslovens § 3 medført en del sager mellem landmand og kommune hos selskabets miljørådgivning, og i 2016 påpegede Patriotisk Selskab derfor i et indlæg i dagbladet Politiken udfordringen med Naturbeskyttelseslovens § 3: Nemlig, at paragraffen i praksis forhindrer landmænd i at lade jord ligge urørt hen til gavn for naturen.

Det var derfor positivt, da genopdykningsretten pr. 2017 blev gjort permanent, hvilket i praksis betyder, at landmanden fremover til enhver tid har ret til at genopdyrke sin henlagte jord, så længe der er anmeldt genopdykningsret.

Tilskudsordninger

Inden for tilskudsrådgivningen har en række ordninger og tilskudsmuligheder spillet en særlig stor rolle i det daglige arbejde. Selskabets generelle anbefaling til medlemmerne er dog fortsat at lade virksomhedens strategi styre, hvilke tilskudsmidler der søges – og ikke lade de åbne tilskudspuljer styre, hvilke investeringer der foretages.

Følgende ordninger og tilskudsmuligheder har haft stor søgning i det forgangne år:

- Moderniseringsordninger inden for kvæg og svin
- Miljøteknologi
- Salg af energibesparelser, herunder til udskiftninger af fyr og korntørringsanlæg
- VE til proces – herunder især tilskud til fossile brændstoffer til vedvarende energi

Fremover må det dog forventes, at mange af tilskudsmidlerne i Landdistriktsordningen vil gå til etablering af vådområder, ligesom det er forventningen, at moderniseringsordningen ”Kvæg” åbner i foråret 2018.

■ JURA

Ansættelsesret og tjenesteboliger

Det er Patriotisk Selskabs oplevelse, at landbrugs-virksomhedernes fokus på medarbejdervilkår generelt er stigende. Selskabet modtager flere og flere

forespørgsler vedrørende medarbejderforhold og -vilkår og har følgelig øget fokus på området.

For at imødekomme arbejdsgiveres udfordringer i forhold til at forstå en kompleks ansættelseslovgivning, forebygge og håndtere eventuelle konflikter med medarbejdere samt skabe det bedst mulige arbejdsmiljø oprettes således i 2017 en netværksgruppe med titlen "Ansættelse hele vejen rundt". Patriotisk Selskab har ligeledes udarbejdet en skabelon til brug ved udformning af ansættelseskontrakter.

Også reglerne vedrørende tjenesteboliger - som ligeledes har indflydelse på ansættelseskontrakter m.v. - har i årets løb haft stort fokus.

Regler om håndtering af persondata

I maj 2018 træder EU's persondataforordning i kraft. Med forordningen følger en række skærper i relation til håndtering af persondata. For mange af selskabets medlemmer vil det derfor være nødvendigt - inden maj 2018 - at omlægge arbejdsprocesser, undervise medarbejdere i korrekt håndtering af personoplysninger, optimere IT-sikkerhed m.v. for at kunne leve op til forordningen.

Indførelsen af EU's persondataforordning i Danmark betyder bl.a., at virksomheder, der ikke lever op til forordningen, kan risikere bøder i størrelsesordenen 0,5-4 % af virksomhedens årlige globale omsætning. Dette er en markant stramning i forhold til den nuværende persondatalov.

Internt i Patriotisk Selskab er der lagt en plan for implementeringen af persondataforordningen, så nye procedurer m.v. er på plads, inden forordningen træder i kraft.

For medlemmerne afholdt Patriotisk Selskab i maj 2017 tre konferencer om persondataforordningen; en på Fyn, en på Sjælland og en i Jylland. Der er planer om at afholde endnu en konference i efteråret 2017.

Patriotisk Selskab har desuden udviklet et koncept - herunder en drejebog og en række skabeloner - til implementering af persondataforordningen. Ud over dette materiale er det også muligt for selskabets medlemmer at få en medarbejder fra Patriotisk Selskab ud i egen virksomhed for at hjælpe med og give gode råd til implementeringen.

Selskabsret, lejeret og forpagtning

Flere og flere medlemmer hos Patriotisk Selskab overvejer at omlægge deres virksomhed til et selskab, og selskabsrådgivning er således et fokusområde under udvikling. Det samme gælder lejeret og forpagtning, hvor Patriotisk Selskab udøver omfattende og specialiseret rådgivning af landbrugsvirksomheder.

Myndigheders adgang til landbrugsejendomme

Flere af Patriotisk Selskabs medlemmer har oplevet, at myndigheder i forbindelse med uanmeldt tilsynsbesøg er gået ind på deres ejendom og har gennemført tilsynet, uden at nogen har været hjemme, eller uden at ejer har fået forudgående besked.

I starten af 2016 indbragte selskabet på vegne af et medlem dette spørgsmål til Statsforvaltningen, og godt et år senere kom der svar: Statsforvaltningen vil ikke rejse en tilsynssag.

Patriotisk Selskab betragter dog spørgsmålet som principielt og har derfor, på vegne af medlemmet, henvendt sig til Folketingets ombudsmand og bedt ham se nærmere på spørgsmålet.

Udlejning: Afgørelse i Huslejenævn vedrørende gratis varme til lejer

Mange udlejere i landbruget producerer selv varme til deres lejere og kan af den årsag ikke opgøre den eksakte udgift til varme. Som følge heraf kan udlejer ikke udarbejde korrekte varmeregnskaber, som lejeloven kræver. Patriotisk Selskab har imidlertid udviklet en model til at løse problemstillingen - en model, som efter afgørelsen i en sag i Huslejenævnet blev erklæret lovlig.

Udlejer har ifølge afgørelsen i Huslejenævnet således ret til at levere gratis varme til lejer. Da varmen ifølge lejeloven ikke må være indeholdt i huslejen, kræver det dog, at varmen reelt er gratis, og at eksempelvis lejers varmeforbrug ikke påvirker huslejen. Til gengæld kan den gratis varme begrunde, at huslejen fra start sættes højere.

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen pr. 1. juni 2017

Team Jura

Kristina Rohani
Teamleder, Jura
krr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5469

Bodil Just
Juridisk konsulent
boj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5454

Kirsten Dühr
Juridisk konsulent
kid@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5463

Rikke Gade Trinskjær
Juridisk konsulent
rgt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5478

Team Natur, miljø og husdyr

Tine Marquard Zimmermann
Teamleder, Natur, miljø og husdyr
tmz@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5424

Sheila Neldeborg
Seniormiljøkonsulent
shn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5449

Kristian Petersen
Seniorkonsulent, Natur og miljø
krp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5426

Christian Bjergager
Konsulent
cbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5465

UDVIKLINGSFUNKTIONEN

UDVIKLING AF DATABASE MED HENBLIK PÅ AT GIVE MEDLEMMERNE EN ENDNU BEDRE INDSIGT I DERES ØKONOMI, IVÆRKSÆTTELSE AF NYE NETVÆRKSGRUPPER OG ET TASKFORCE-KONCEPT. DET VAR NOGLE AF ÅRETS TILTAG I UDVIKLINGSFUNKTIONEN, SOM DERUDOVER FACILITEREDE EN RÆKKE INTERNE OG EKSTERNE UDVIKLINGSOPGAVER.

■ DRIFTSANALYSER

Midt i november udsendte Patriotisk Selskab Driftsanalyser 2015/2016, som var den 50. udgave. I det forgangne år har selskabet digitaliseret en række nøgletal fra de udgaver af Driftsanalyser, som ellers kun forefindes i bogform. Selskabet kan således nu præsentere tidsserier for udvalgte nøgletal gennem fem årtier, og disse data vil fremover danne grundlag for selskabets analyser af udviklingstendenser m.v.

Driftsanalyser er baseret på selskabets Virksomhedsanalyser fra 110 bedrifter og omfatter et landbrugsareal på 56.560 ha.

I den seneste udgave af Driftsanalyser, som udkom i efteråret 2015, var prognosen, at den gennemsnitlige indtjening i markdriften for 2015 ville være på 1.180 kr. pr. ha. Den endte på 1.195 kr. pr. ha, og selskabet ramte dermed prognosen inden for 1 % nøjagtighed. De præcise prognoser i Driftsanalyser skyldes, at resultaterne nedbrydes i enkeltdele (udbytte og prisforventninger for de enkelte afgrøder, arealandele samt øvrige omkostninger), og disse enkeltdele danner udgangspunkt for beregningen af et realistisk niveau for det kommende år. Så selv om de realiserede kornpriser var lavere end prognosen, så var udbytterne til gengæld lidt bedre.

For høsten 2016 faldt resultatet i markdriften yderligere – dels fordi afregningspriserne fortsat var under pres, dels fordi tørke mange steder førte til udbytter, der var markant lavere end gennemsnitsudbytterne.

Også for malkekvæget ramte prognosen for 2015 plet. Desværre med et markant negativt nettoudbytte, som er blevet yderligere forværret i 2016, før der igen i 2017 forventes et positivt nettoudbytte. For svineproducenterne betød højere foderomkostninger i 2015, at nettoudbyttet var lidt lavere end forventet. Derimod var resultaterne for svineproducenterne i 2016 på det højeste niveau i mange år, og det samme forventes for 2017.

■ MYBUSINESS

I forbindelse med Patriotisk Selskabs online analyseværktøj *MyBusiness*, som blev lanceret i december 2015, er der i årets løb blevet arbejdet med brugerformidling via bl.a. videoer, træningssessioner og opdaterede analyser.

Derudover er der arbejdet med strukturen i den database, som er grundlaget for visning af tal i både Driftsanalyser og *MyBusiness*. Det er nu nemmere at vise nye nøgletal og mere enkelt at "dykke lænere ned i tallene". Selskabet har stort fokus på at få

nye nøgletal for produktionsomkostninger udbredt til medlemmerne.

Endvidere arbejdes der på at få indbygget en validerings- og beregningsproces, som gør det muligt løbende at kunne opdatere sammenligningstallene i takt med, at nye analyser bliver udarbejdet og godkendt til statistik.

Patriotisk Selskab har vedvarende fokus på at uddanne medarbejderne i brugen af *MyBusiness*, og der har derfor været flere interne træningssessioner. Det er målet, at alle Patriotisk Selskabs virksomhedsanalysesekunder ved udgangen af 2017 er blevet præsenteret for og anvender programmet.

■ NYE KONCEPTER: TASKFORCE OG VINDMØLLERÅDGIVNING

Med det formål at komme medlemmerne nærmere har selskabet i det forgangne år lanceret et nyt tværfagligt koncept: Taskforce, hvor en lille gruppe udvalgte konsulenter samles om det enkelte medlem med fokus på medlemmets virksomhed, udfordringer, mulige tiltag og initiativer.

Det er tillige planen på tværs af Økonomiafdelingen og Husdyr-, miljø- og juraafdelingen på sigt at

etablere et koncept for rådgivning om etablering af vindmøller.

■ NETVÆRKSGRUPPER

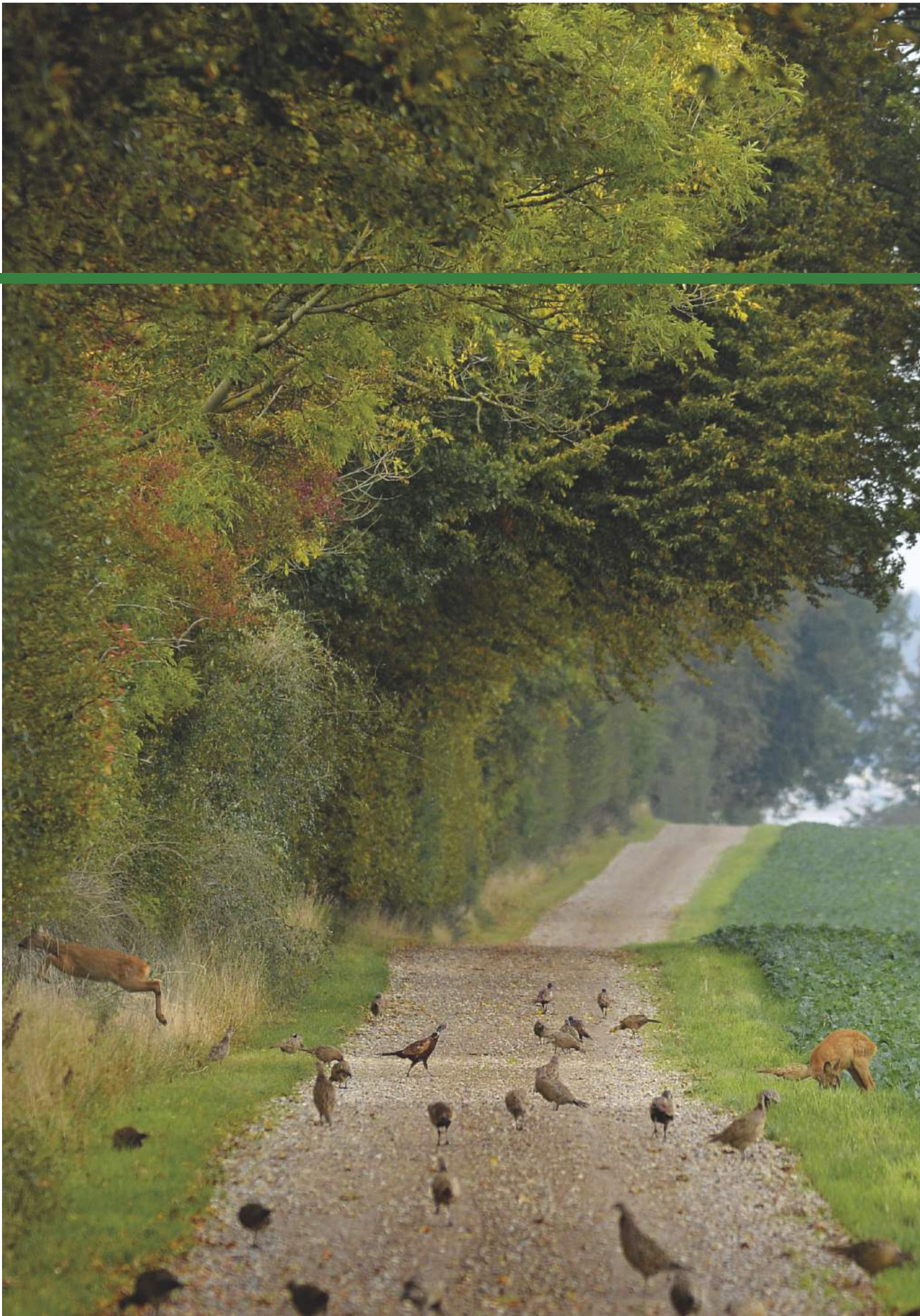
Efter otte års arbejde med facilitering af forskellige netværksgrupper er det Patriotisk Selskabs erfaring, at netværksgrupperne dels giver medlemmerne et godt forum til at udveksle erfaringer og hente ny viden, dels bringer Patriotisk Selskab og medlemmerne tættere på hinanden.

I løbet af året er der igangsat en netværksgruppe for herregårdsjægere, ligesom der er ved at blive oprettet en gruppe vedrørende ansættelsesret.

FØLGENDE NETVÆRKSGRUPPER FACILITERES PT.:

- Udlejning (p.t. 2 grupper)
- Juletræsproducenter
- Fyns piledyrkergruppe
- Natura 2000 (skov)
- Natura 2000 (fokus på det åbne land)
- G12-ledernetværk
- Agromarkedet og handelsstrategi
- Bogholderi- og regnskabsansvarlige i landbrugsvirksomheder
- Herregårdsjægere

PATRIOTISK SELSKAB

VEDTÆGTER

ÅRSREGNSKAB

DEN UAFHÆNIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

DEN FOLKEVALGTE REVISORS ERKLÆRING

LEDELSESBERETNING

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

A/S DET FYNSKE LANDBOCENTER

MEDLEMSFORTEGNELSE

KONTINGENT 2017/2018

VEDTÆGTER

■ NAVN OG HJEMSTED

§ 1 Selskabets navn er "Patriotisk Selskab". Dets hjemsted er Odense Kommune.

■ FORMÅL

§ 2 Patriotisk Selskabs formål er at rådgive i jordbrugsfaglige spørgsmål og drive hermed beslægtet virksomhed samt fremme medlemmernes erhvervs-politiske interesser.

■ TILHØRSFORHOLD

§ 3 Patriotisk Selskab er tilsluttet De Danske Landboforeninger.

■ MEDLEMMER

§ 4 Som medlem kan optages enhver, som anerkender Patriotisk Selskabs formål. Optagelse af nye medlemmer skal godkendes af bestyrelsen og forelægges til underretning på førstkommande ordinære generalforsamling. Foreninger, organisationer og firmaer med tilknytning til dansk landbrug kan optages som medlemmer med hver en stemme.

§ 5 Udmeldelse sker skriftligt. Betales medlemskontingentet ikke, betragtes vedkommende som udmeldt.

Eksklusion kan kun ske efter bestyrelsens eller mindst 20 medlemmers forslag, når mindst 2/3 af de fremmødte på to efter hinanden følgende generalforsamlinger stemmer herfor.

§ 6 Medlemskontingent fastsættes af bestyrelsen. Generalforsamlingen orienteres om ændringer.

§ 7 Betalt medlemskontingent giver ret til at deltage i Patriotisk Selskabs møder og arrangementer samt modtage rådgivning fra Patriotisk Selskab efter de til enhver tid gældende regler.

§ 8 Æresmedlemmer kan optages ved generalforsamlingens beslutning efter indstilling fra bestyrelsen.

§ 9 Medlemmer af Patriotisk Selskab hæfter hverken helt eller delvist for Patriotisk Selskabs dispositioner.

■ BESTYRELSEN

§ 10 Bestyrelsen består af formanden, næstformanden og 4 menige medlemmer.

5 medlemmer vælges af generalforsamlingen. 1 menigt medlem vælges af og blandt medarbejderne i Patriotisk Selskab. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en treårig periode på en ordinær generalforsamling. Der afgår mindst et generalforsamlingsvalgt medlem hvert år. Genvalg kan finde sted. Det af medarbejderne valgte medlem vælges ligeledes for en treårig periode. Valgproceduren fastlægges af medarbejderne.

Bestyrelsen konstituerer sig selv umiddelbart efter hvert nyvalg. Formand og næstformand kan kun vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Afgår et generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode på den følgende generalforsamling.

Afgår et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode snarest muligt.

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, der varetager den daglige ledelse af Patriotisk Selskab. Bestyrelsen fastlægger retningslinjerne for den administrerende direktørs arbejdsopgaver.

§ 11 Generalforsamlingen vælger en formand og fire medlemmer til hvert af følgende udvalg:

- Driftsøkonomiudvalg
- Husdyrbrugsudvalg
- Planteavlsudvalg

Formændene vælges blandt bestyrelsens 5 generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen og/eller udvalgene kan efter behov og for en længere eller kortere tid nedsætte andre udvalg eller supplere bestående udvalg med relevante sagkyndige.

§ 12 Bestyrelsen sammenkaldes på formandens foranledning skriftligt med mindst 8 dages varsel. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at andre kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.

§ 13 Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og træffer under ansvar over for generalforsam-

lingen afgørelse i de foreliggende sager vedrørende Patriotisk Selskabs virksomhed.

§ 14 Bestyrelsen er bemyndiget til på Patriotisk Selskabs vegne at optage de lån og kreditter, som den finder behov for, og til herfor at give pant i Patriotisk Selskabs ejendele. Patriotisk Selskab tegnes ved underskrift af bestyrelsens formand eller næstformand sammen med den administrerende direktør.

Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Patriotisk Selskab dog af bestyrelsens formand samt yderligere mindst 2 generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen og den administrerende direktør.

§ 15 Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til enkeltpersoner.

§ 16 Bestyrelsen kan indmelde Patriotisk Selskab i foreninger og sammenslutninger, der skønnes at være relevante.

■ GENERALFORSAMLINGEN

§ 17 Generalforsamlingen er Patriotisk Selskabs øverste myndighed og kan, hvor andet ikke vedtægtsmæssigt er fastslået, ved absolut stemmeflertal blandt de fremmødte medlemmer træffe gyldig beslutning i alle de af Patriotisk Selskabs anliggender, der er opført på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger under dagsordenens punkt 5 og 7, jævnfør § 20.

Der kan stemmes ved personlig stedfortræder. Skriftlig fuldmagt skal foreligge og anmeldes ved mødets begyndelse. Ingen person kan møde med fuldmagt fra mere end et medlem.

Afstemning foregår normalt ved håndsoprækning, men såfremt mødets dirigent, bestyrelsen eller mindst 10 medlemmer kræver det, skal afstemningen foregå skriftligt. Ved personvalg, hvor flere er bragt i forslag, dog altid skriftlig afstemning.

§ 18 Ordinær generalforsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af oktober måned. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når et bestyrelsesflertal eller mindst 50 medlemmer skriftligt og under angivelse af dagsorden stiller krav herom. Kravet skal fremsættes overfor Patriotisk Selskabs for-

mand, og generalforsamlingen skal afholdes senest månedsdagen efter kravets fremsættelse.

Formanden indkalder generalforsamlingen med mindst 3 ugers varsel med angivelse af dagsorden.

§ 19 Generalforsamlingen ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent. Dirigenten afgør, om generalforsamlingen er lovligt indvarslet og bekendtgjort samt leder forhandlingerne og afgør under iagttagelse af vedtægterne alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Der føres protokol over det på generalforsamlingen passerede. Protokollen underskrives af dirigenten.

§ 20 På den ordinære generalforsamlings dagsorden skal følgende punkter være medtaget:

1. Bestyrelsens og udvalgsformændenes beretning om Patriotisk Selskabs virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for det sidst afsluttede regnskabsår.
3. Budget for det indeværende regnskabsår.
4. Eventuelle forslag fra medlemmerne/bestyrelsen.
5. Debat.
6. Valg i henhold til vedtægterne samt valg af delegerede.
7. Eventuelt.

§ 21 Forslag til personvalg på en generalforsamling skal fremsættes skriftligt. Forslag, der skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen, udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

Sammen med forslag til personvalg skal der foreligge skriftligt samtykke fra den/de personer, der er bragt i forslag.

§ 22 Forslag, der af medlemmerne ønskes behandlet på generalforsamlingen under punkt 4, skal skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen.

Indkomne forslag samt forslag fra bestyrelsen udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

■ REGNSKAB OG REVISION

§ 23 Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Bestyrelsen drager omsorg for, at der føres et nøjagtigt og overskueligt samlet regnskab for Patriotisk Selskab.

§ 24 Regnskabet revideres af 2 på generalforsamlingen valgte revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoriseret revisor. Revisorerne vælges for 1 år ad gangen.

Revisionen skal være afsluttet senest 1 måned før generalforsamlingens afholdelse.

■ VEDTÆGTSÆNDRINGER

§ 25 Forslag til vedtægtsændringer kan optages på generalforsamlingens dagsorden efter reglerne i §§ 17 og 22.

Et forslag til vedtægtsændring kan først træde i kraft, når det er vedtaget enslydende på to efter hinanden følgende generalforsamlinger med mindst 14 dages mellemrum.

Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

■ OPHØR

§ 26 Forslag om Patriotisk Selskabs ophør kan kun gyldigt vedtages af to på hinanden følgende generalforsamlinger, der er indkaldt i dette øjemed og med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

Ved Patriotisk Selskabs ophør kan Patriotisk Selskabs formue ikke udloddes til medlemmerne, men bliver efter beslutning på de to sidste generalforsamlinger at anvende til bedste for landbruget inden for Patriotisk Selskabs formål.

■ IKRAFTTRÆDEN

§ 27 Disse vedtægter, der træder i stedet for Patriotisk Selskabs hidtidige vedtægter, som de var vedtaget på generalforsamlingen den 29. oktober 1987, er endeligt vedtaget efter de hidtil gældende vedtægtsbestemmelser på generalforsamlingen den 1. december 2000 og træder i kraft fra denne dato.

ÅRSREGNSKAB

UDDRAG AF RESULTATOPGØRELSE 1/4-31/3 (1.000 KR.)						
	BUDGET 2017/2018	%	REGNSKAB 2016/2017	%	REGNSKAB 2015/2016	%
NETTOOMSÆTNING						
Økonomi	34.790	63	32.323	62	31.804	63
Planteavl	11.265	20	11.278	22	10.907	22
Husdyr, miljø og jura	7.225	13	5.778	11	5.425	11
Administration m.m.	560	1	817	1	684	1
Medlemskontingenter	1.915	3	1.855	4	1.878	3
Nettoomsætning i alt	55.755	100	52.051	100	50.698	100
ANDRE EKSTERNE OMKOSTNINGER						
Kontingenter	1.465		1.386		1.360	
It-omkostninger	2.225		1.704		2.064	
Kontorartikler, telefon og porto m.m.	1.155		934		937	
Medlemsmøder og -kurser	195		-6		70	
Beretninger og markedsføring	765		464		347	
Faglitteratur	655		573		484	
Repræsentation og gaver	100		91		66	
Inventarvedligehold	450		337		356	
Forsikringer	410		366		348	
Økonomiomkostninger	150		170		149	
Planteavlsomkostninger	690		722		525	
Husdyr- og miljøomkostninger	60		35		14	
Lokaleomkostninger	2.540		2.429		2.414	
Tab og hensættelser på debitorer	150		-72		93	
Andre eksterne omkostninger i alt	11.010	20	9.133	18	9.227	18
Personaleomkostninger	44.905	80	42.724	82	41.156	81
RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	-160	0	194	0	315	1
Driftsmæssige afskrivninger	325	1	141	0	41	0
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	-485	-1	53	0	274	1
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	440	1	5	0	71	0
Nettorenter	170	0	211	0	197	0
RESULTAT FØR SKAT	125	0	269	0	542	1
Skat af årets skattepligtige indkomst	0	0	13	0	66	0
ÅRETS RESULTAT	125	0	256	0	476	1

BALANCE (1.000 KR.)			
	BUDGET 31/3-2018	REGNSKAB 31/3-2017	REGNSKAB 31/3-2016
AKTIVER			
Anlægsaktiver			
Materielle anlægsaktiver	530	355	95
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder m.m.	13.538	13.098	13.062
ANLÆGSAKTIVER I ALT	14.068	13.453	13.157
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender, debitorer m.m.	23.890	23.405	21.652
Likvide beholdninger	4	5	343
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	23.894	23.410	21.995
AKTIVER I ALT	37.962	36.863	35.152
PASSIVER			
Egenkapital			
Egenkapital ved årets begyndelse	19.339	19.083	18.607
Årets resultat	-315	251	405
Årets opskrivning	440	5	71
EGENKAPITAL VED ÅRETS SLUTNING	19.464	19.339	19.083
Kortfristede gældsforpligtelser			
Opkrævet kontingent og abonnementer, næste år	3.089	3.425	3.193
Kassekredit	2.040	519	0
Skyldig selskabsskat	0	0	17
Diverse kreditorer	13.369	13.580	12.859
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	18.498	17.524	16.069
PASSIVER I ALT	37.962	36.863	35.152

Odense, den 24. maj 2017

Direktion

Nils Rasmussen
Christian H. Vesterager

Bestyrelse

Peter Cederfeld de Simonsen
Bendt Wedell
Christina Hage
Jørgen Stougaard
Jens Himmelstrup
Rikke Toft Stripp (medarbejderrepræsentant)

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

■ TIL MEDLEMMERNE I PATRIOTISK SELSKAB

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2017 samt af resultatet af foreningens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. april 2016 - 31. marts 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for Patriotisk Selskab for regnskabsåret 1. april 2016 - 31. marts 2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion.

Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision

og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder

eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 24. maj 2017
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Line Hedam
statsautoriseret revisor

DEN FOLKEVALGTE REVISORS ERKLÆRING

Jeg har som folkevalgt revisor fået forelagt årsregnskab samt specifikationer for regnskabsåret 1. april 2016 - 31. marts 2017.

Mine spørgsmål i forbindelse med min gennemgang af det forelagte materiale er besvaret af ledelsen. Gennemgangen giver ikke anledning til bemærkninger.

Jeg er orienteret om revisionshandlinger foretaget af den statsautoriserede revisor.

Odense, den 24. maj 2017

Mads Peter Larsen
folkevalgt revisor

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Patriotisk Selskab rådgiver om jordbrugsfaglige spørgsmål og bidrager til fremme af medlemmernes erhvervsinteresser.

Udvikling i regnskabsåret

Årets resultat blev DKK 256.039 mod DKK 475.783 i regnskabsåret 2015/2016. Resultatet overføres til Patriotisk Selskabs egenkapital, som udgjorde DKK 19.339.314 ved regnskabsårets slutning.

Årets resultat blev som budgetteret. Toplinjen steg med TDKK 1.353, hvilket er et udtryk for en reel vækst i behovet for rådgivningsydelser fra Patriotisk Selskab. Uddebiteringspriserne var igen uændrede i forhold til de forrige regnskabsår.

Antallet af landbrugsvirksomheder er fortsat faldende, men på trods af dette er det lykkedes at fastholde medlemsgrundlaget, hvilket betyder, at der er sket en vækst i Patriotisk Selskabs markedsandel. En medårsag til dette kan være Patriotisk Selskabs målretning mod professionelle jordbrug.

AgroMarkets-samarbejdet, som Patriotisk Selskab tidligt har været en del af, er blevet formaliseret og omlagt til et selvstændigt selskab ejet af 17 virksomheder. Patriotisk Selskab har investeret i en andel for fortsat at sikre medlemmerne adgang til de stærke ydelser, som AgroMarkets er kendt for.

Selskabets satsning *MyBusiness*, som er Danmarks første digitale platform, hvor landmænd kan benchmarkere deres resultater, har året igennem været - og er fortsat - et fokusområde. For at øge landbrugets kendskab til *MyBusiness* er der blevet udarbejdet en præsentationsvideo samt tre instruktionsvideoer, der viser, hvordan *MyBusiness* virker, og derudover er der også blevet udviklet på strukturen i databasen bag *MyBusiness*.

Antallet af netværksgrupper om udvalgte faglige emner faciliteret af Patriotisk Selskab er stadigt voksende.

Ledelse og bestyrelse anser årets resultat som tilfredsstillende.

Udviklingen i det kommende år

Der budgetteres med et overskud for regnskabsåret 2017/2018 på niveau med 2016/2017, men med en vækst i omsætningen, idet landbrugets samlede rådgivningsbehov forventes at være stigende, bl.a. grundet myndighedernes fortsatte regulering og kontrol af erhvervet.

De seneste års fokus på omkostningsstyring har sikret Patriotisk Selskab en fornuftig position i markedet. Det er afgørende at sikre Patriotisk Selskab økonomisk råderum i det rådgivningsmarked, som forventes at åbne sig, herunder at der er plads til rekruttering af de nødvendige kompetencer.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke Patriotisk Selskabs finansielle stilling.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for Patriotisk Selskab for 2016/17 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af enkelte regler i klasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsrapporten for 2016/17 er aflagt i DKK.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

■ RESULTATOPGØRELSEN

Nettoomsætning

Nettoomsætningen vedrører konsulenttydelser og indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang.

Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer m.v.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posterne "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og årets udskudte skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

■ BALANCEN

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

	BRUGSTID
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes

indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede virksomheder.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til kr. 0. Har moderselskabet en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, i det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække dattervirksomhedens underbalance.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Skyldig skat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af

tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen. For indeværende år er anvendt en skattesats på 22%.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser er målt til amortiseret kostpris svarende til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter (forudbetalte indtægter)

Periodeafgrænsningsposter, opført som forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår.

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

RESULTATOPGØRELSE 2016		STATUS 2016	
Renteindtægter	8.260		
Omkostninger	13.896	Grundkapital	476.991
Årets resultat	-5.636	Egenkapital i alt	484.006

Ansøgningsskema kan downloades fra www.patriotisk.dk eller rekvireres ved henvendelse til sekretariatschef Marianne Neumann, e-mail: mn@patriotisk.dk, telefon: 6315 5411

■ VEDTÆGTER

§ 1 Fondens navn er: Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond, og dens hjemsted er Odense Kommune.

§ 2 Fondens formål er en videreførelse af den virksomhed, hvormed de fem fonde, som sammenlægges i nærværende fond, har drevet.

Samlende kan formålet udtrykkes således:

Understøttelse af personer af landbostanden, som efter legatbestyrelsens skøn har behov derfor samt tilskud til uddannelse og studierejser eller -ophold.

Der kan ydes tilskud til kulturelle formål efter bestyrelsens frie skøn i særlige tilfælde.

§ 3 Ved sammenlægningen af følgende fonde andrager fællesformuen følgende midler: (se figuren på næste side).

Af legatformuen andrager 430.000 kr. legatets grundkapital, som kun kan formindskes med fondsmyndighedens samtykke og hvis købekraft skal søges bevaret ved henlæggelse forud for legatuddelinger.

De respektive legatfundatser beskriver formålene således:

Ad a. Foreningens formål er at understøtte trængende, forhenværende landmænd i Fyens Stift, som har været i selvstændig stilling, deres enker og mindreårige børn.

Ad b Mænd, der er trængende, forhenværende landmænd, eller som ikke nu driver et agerbrug på over 1 td. hartkorn, har dansk indfødsret, og i 7 år har levet enten som ejer, bruger eller forpagter i Fyens Stift, og dér drevet et agerbrug på mindst 8 td. hartkorn.

Ad c Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Patriotisk Selskab. Rejseunderstøttelse til unge dygtige landmænd med et bestemt studium for øje.

Anerkendelse af, eventuel opmuntring til virksomhed, der som samfundsnyttig kan anbefales til efterfølgelse, hvorunder også skal regnes rentabelt drevet landbrug, og særligt hensyn skal tages til ren jord, så længe dette må anses for formålstjenligt. Og yde et beløb til erhvervelse af en mindeplads til afholdelse af store folkemøder.

Ad d Årlige legatbeløb til understøttelse af elever på Landbohøjskolen, på landbrugs- og havebrugsskoler samt på Teknologisk Institut, og til oplysningsrejser for gårdmænd og husmænd. De pågældende skal være hæderlige og dygtige folk og være hjemmehørende i et af følgende sogne på Fyn: Årslev, Åsum-Seden, Allerup, Bellinge, Dalum, Davinde, Fangel, Fraugde, Højby, Nørre Lyndelse, Sdr. Næså, Rønninge-Rolfsted, Søllinge-Hellerup, Sdr. Højrup og Nørre Søby.

Legatbestyrelsen er berettiget til at fortolke de respektive formålsbestemmelser ud fra en hensyntagen til nutidsforhold og er ikke bunden af de enkelte legaters indbyrdes størrelsesforhold.

Ad e Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Rejseunderstøttelse til unge, dygtige landmænd med et bestemt studium for øje. Opmuntring til eller anerkendelse af samfundsnyttig virksomhed, hvorunder også skal regnes fremragende virksomhed på jordbrugets eller husdyrbrugets område.

§ 4 Fondens bestyrelse er identisk med den til enhver tid siddende bestyrelse for Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Fonden tegnes af bestyrelsens formand, næstformand og kasserer i forening. Over bestyrelsesmøderne føres en protokol, som underskrives af de tilstedeværende medlemmer.

§ 5 De samlede administrationsomkostninger må ikke overstige, hvad der rimeligt i forhold til fondens formue og aktiviteter.

§ 6 Fondens kapital anbringes i værdipapirer i overensstemmelse med de af Justitsministeriet fastsatte regler herom.

Midlerne anbringes i administration i Bikubens Forvaltningsafdeling eller et andet af Fondsmyndigheden godkendt forvaltningsinstitut.

§ 7 Fondens regnskabsår er kalenderåret. Senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning skal bestyrelsen have udarbejdet regnskab over fondens indtægter og udgifter samt en status. Regnskabet indsendes senest 6 måneder efter regnskabsårets afslutning til Fondsregisteret.

§ 8 Årets nettoindtægt med tillæg af eventuel overførsel fra sidste regnskabsår og efter fradrag af administrationsomkostninger og evt. beløb til konsolidering af kapital, uddeles af bestyrelsen i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.

§ 9 For det tilfælde, at fondens formål ikke længere kan tilgodeses, eller indtægterne ikke længere er tilstrækkelige til at opfylde formålene, kan bestyrelsen efter tilladelse fra fondsmyndigheden og Justitsministeriet anvende fondskapitalen til tilsvarende formål eller søge kapitalen indlagt i anden fond med tilsvarende formål.

a. Understøttelsesforeningen for trængende forhenværende landmænd og deres efterladte i Fyns Stift pr. 31. dec. 1989.....	272.542,33 kr.
b. Forpagter cand. phil. C. J. Jansens legat 1989	40.325,74 kr.
c. Fyens Stifts patriotiske Selskabs 100 års jubilæumslegat pr. 25. oktober 1990	91.620,00 kr.
d. Midtfyns Landøkonomiske Forskudsforenings legat	12.638,00 kr.
e. Bankdirektør H. H. Thomsens og hustrus legat.....	37.010,00 kr.
 Anslået legatformue	 454.136,07 kr.

A/S DET FYNSKE LANDBOCENTER

A/S DET FYNSKE LANDBOCENTER, RESULTAT OG BALANCE 2016 -BUDGET 2017 (1.000 KR.)		
RESULTATOPGØRELSE 01.01.2016 - 31.12.2016	REALISERET 2016	BUDGET 2017
Lejeindtægter	1.773	1.760
Andre driftsindtægter	155	0
Indtægter i alt	1.928	1.760
Revision - administrationsvederlag	94	125
Reparation, vedligehold m.v.	1.247	581
Småanskaffelser	0	10
Ejendomsskatter	95	100
Forsikringer	37	40
Prioritetsrenter m.m.	449	465
Udgifter i alt	1.922	1.321
RESULTAT FØR SKAT	6	439
Skat af årets resultat	-1	0
ÅRETS RESULTAT	5	439

BALANCE PR. 31. DECEMBER	REALISERET 2016	BUDGET 2017
AKTIVER		
Anlægsaktiver	22.594	22.594
Omsætningsaktiver	4.324	4.050
AKTIVER I ALT	26.918	26.644
PASSIVER		
Egenkapital	13.068	13.507
Hensatte forpligtelser	1.578	1.578
Langfristede gældsforpligtelser	8.974	8.805
Kortfristede gældsforpligtelser	3.298	2.754
PASSIVER I ALT	26.918	26.644

KONTINGENT 2017/2018

KONTINGENTSKALA 2017/2018	
Aktive jordbrug 995 kr. Herudover obligatorisk bedriftsmedlemskab af Landbrug & Fødevarer via Patriotisk Selskab eller anden landboforening inkl. et abonnement på LandbrugsAvisen.	Modtager alt materiale fra Patriotisk Selskab, herunder elektronisk nyhedsbrev, et stk. Driftsanalyser samt indbydelse til møder og konferencer
Passive medlemmer, firmaer 995 kr. Fx frøfirmaer, forsikringsselskaber, banker og lignende.	
Passive medlemmer, privatpersoner 485 kr. Fx ikke-aktive landmænd, der blot ønsker at være medlem eller pensionister, der ønsker hjælp til selvangivelsen.	
Ægtefæller 150 kr. Tegner kontingent af hensyn til gruppelevsforikring.	Modtager kun indkaldelse til generalforsamling
Teknisk passive 150 kr. Modtager i forvejen alle informationer, fx interessenter i I/S.	

207. årgang

Patriotisk Selskab

Eftertryk og kopiering uden særlig tilladelse forbudt

Tryk: Rosendahls Print · Design · Media 2017

ISSN 1602-382X

PATRIOTISK SELSKAB

JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

PATRIOTISK SELSKAB

Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Tel +45 6315 5400
patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Kontoret er åbent

Mandag til torsdag kl. 8.00-16.00
Fredag kl. 8.00-15.30